

Shënim hyrës

Revista “Java”, fillimisht në print dhe pastaj si blog, rezervoi vend për 14 shkrime të mia që nga 2012 kur ishte print deri me 2018, me shtrirje 49 faqe. Ndërkohë që kjo revistë vazhdon të botojë shkrime të mia edhe me 2021 unë lash për shkrim përmbyllës në këtë revistë letrën e hapur dërguar presidentit Meta me 04.12.2018, (botuar njëkohësisht tek gazeta Tema dhe disa medja të tjera) si shprehje me e qenësishme, më komplekse dhe më e lartë e kërkesave të MEG ndaj politikës dhe shtetit shqiptar. Kjo për faktin se me vrasjen e Kacifes, pati një presion në rritje ndaj komunitetit të MEG. Nga ana tjetër shkrimet në këtë revistë kanë një gjerësi tematike të larmishme. Spikat debati për kishën e shen Thanasit në Dhermi si përprjekje për rishfaqjen në Himarë të katolizimit nëpërmjet Unias. Po ashtu ka shkrime me kendveshtrim ndryshe për marrëdhëniet bilaterale Greqi-Shqipëri dhe për praninë me të theksuar në raportet e tyre të Turqisë që përdor Shqipërinë simjet kundër Greqisë. Eshhtë rasti të theksohet këtu se shkrimet e mia të kësaj natyre botohen në shumë site.

Εισαγωγή

Το περιοδικό “Java”, στην αρχή ως έντυπο και στη συνέχεια ηλεκτρονικά, φιλοξένησε 14 άρθρα μου από 2012 που κυκλοφορούσε έντυπο μέχρι το 2018, συνολικά 49 σελίδες. Ωστόσο το περιοδικό συνεχίζει να δημοσιεύει άρθρα μου και το 2021, εγώ άφησα για τελικό άρθρο μου στο περιοδικό την ανοιχτή επιστολή προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Ιλίρ Μέτα, 04.12.2018 (δημοσιεύτηκε και στην εφημερίδα ΤΕΜΑ και σε άλλα ΜΜΕ) ως ουσιαστική παρέμβαση, ολοκληρωμένη και ανωτέρου επιπέδου αναφορικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Ελληνισμός στην Αλβανία, λόγω της κρατικής πολιτικής. Αφορμή η δολοφονία του Κατσιφά, όπου παρατηρήθηκε αύξηση των πιέσεων έναντι της κοινότητας της Ε.Ε.Μ.

Από την άλλη πλευρά τα άρθρα μου γνώμης στο περιοδικό ποικίλουν θεματικά. Εντυπωσιάζει η διαμάχη για την εκκλησία του Άη Θανάση στους Δρυμάδες ως προσπάθεια επανεμφάνισης των καθολικών στη Χιμάρα μέσω της Ουνίας. Επίσης υπάρχουν άρθρα με διαφορετική οπτική γωνία σε ό, τι αφορά τις σχέσεις Ελλάδας Αλβανίας όπου υπογραμμίζεται η αυξανόμενη μεταξύ τους παρουσία της Τουρκίας, η οποία χρησιμοποιεί την Αλβανία σε βάρος της Ελλάδας, χωρίς να ενδιαφέρεται για τις αρνητικές συνέπειες της ίδιας της Αλβανίας.

Είναι επίσης η ευκαιρία να τονιστεί η μεγάλη διασπορά δημοσιευμάτων μου αυτής της φύσεως σε πολλά ηλεκτρονικά ΜΜΕ

PERMBAJTJA

- 1. Kriza greke e pesuan me shume shqiptaret
Intervistë tek Java**
23-24.06.2012 faq. 3
- 2. Antihelenizmi, leva ku mbështetet nacionalizmi i vjetër i politikës së re
në Shqipëri.**
20.11.2012 faq. 8.
- 3. Politika e PDIU-s ka ndikuar tek territorialja për minoritetet**
04.10.2014 faq. 10
- 4. Çfarë fsheh NILO Catalono dhe kush fshihet pas tij**
26.08.2015 faq. 13.
- 5. Vatra e nxehte e tymnajës së debatit për kishën e Dhërmiut.**
30.08.2015 faq. 16.
- 6. Vizita e Bushatit në Athinë dhe disa mospërputhje konceptesh**
27.03.2016 faq. 19.
- 7. Votë akademike dhe intelektuale për Universitetin**
02.04.2016. faq. 22
- 8. Çfarë ndodhi në takimet e Ditmir Bushatit në Janinë, Dervician dhe
Dropull**
06.11.2017 faq. 25.
- 9. PostKreta si verifikim i antidialogut që imponon pseudoegoizmi
nacionalist.**
16.11.2017. faq. 28
- 10. Përkthimi- Μετάφραση** faq. 30
- 11. Shtetësia shqiptare e Kryepeshkopit Anastas dhe fundi i alibisë për
kundërvënien e jo ortodokseve ndaj ortodoksisë në Shqipëri.**
26.12.2017 faq. 35
- 12. Sa i vertet është sinqeriteti i Tiranës në dialogun me Athinën**
02.02.2018 faq. 38
- 13. Fondet e fshehta të huaja në Shqipëri dhe retorika anti-greke**
14. 18.10.2018 faq. 41
- 15. Moslëjimi i pengmarrjës së Minoriteti Etnik Grek, përbën obligim
prioritar për perspektivën perendimore të Shqipërisë.
Letër publike presidentit të republikës, zotit Ilir Meta.**
04.12.2018 faq. 44
- 16. Përkthimi- Μετάφραση** faq. 47
- 17. Fund** faq. 50.

Interviste nga Panajot Barka

<https://www.shqiperia.com/Kriza-greke-e-pesuan-me-shume-shqiptaret.17054/>

Kriza greke e pesuan me shume shqiptaret

Botuar: te revista JAVA 23-24.06.2012

Intervistë me pedagogun dhe publicistin Panajot Barka. Si e shikon ai krizën greke dhe marrëdhëniet ‘e reja’ ndërmjet dy vendeve. Si do të ndikojë kriza dhe roli shumë ambiguid i minoritetit grek në Shqipëri përmes strukturave të saj politike...

Është i qartë në të gjithë argumentin e tij. Jemi fqinjë dhe nga një trung i njëjtë. Kemi jetuar dhe vuajtur në shekuj njësoj dhe ka shumë të ngjarë që të vazhdojmë njësoj dhe në të ardhmen...Kriza? Faji i politikanëve grekë. Pësimi? Populli grek prej naivitetit dhe shqiptarët, prej fatit të keq të tyre...

Zgjedhjet e fundit në Greqi kanë treguar se fqinjët tanë u treguan shumë të matur dhe të dëshiruar për të ardhmen evropiane. Mendoni se pjesa më e keqe e skenarit jashtë euros të Greqisë është kaluar?

“Personalisht nuk kam besuar e as besoj se çështja ‘kriza greke’ lidhet thjesht dhe vetëm me problemin e qëndrimit ose jo të saj në Eurozonë. Ajo është pjesa më e prekshme dhe me pasoja të dukshme në sektorin jetik të ekonomisë. Por nuk është thelbi. Thelbin e përbëjnë disa faktorë të tjerë që lidhen me Greqinë, por nuk janë thjeshtë greke. Pjesa greke lidhet me faktin se klasa politike e Greqisë së pas juntës ushtarake dobësoi shtetin në progresion aritmetik. E bëri këtë për interesa të ngushta partiake. Në shërbim të tyre pasuroi në mënyrë informale shtetasin grek. Në këtë pasurim pjesën e progresionit gjeometrik e kishte vet politikani dhe përfaqësuesi i shtetit. E gjithë kjo u arrit duke abuzuar maksimalisht me donacionet e Evropës, por me dijeninë e saj të qëllimshme.

U arrit duke shmangur dhe mënjanuar shpirtin e shoqërisë civile greke, shtresën e intelektualëve. Fatkeqësisht, me shpërthimin e krizës, ky shtet gati në gjuhëzim tentoi të mirrte me vete qytetarin e thjeshtë, nëpunësin që shiti votën për një vend pune, bujkun që besoi në mrekullinë e pafund të donacioneve, (duke i besuar kësaj ëndrre ai preu mbi një milion ulla-qëllimi të fitojnë të tjerë t’i shesin vaj ulliri Greqisë), pronarin e vogël e të mesëm, por jo shtresën e pasur. Përsa i përket pjesës jo greke nuk duhet harruar se brenda Bashkimit Evropian Gjermania, apo edhe ndonjë shtet tjetër, tenton një kontroll absolut ekonomik të vendeve të BE-s. Në rastin e Greqisë u shfaq si përpjekje për ta blerë atë pasi më parë t’i ketë çylerësuar aksionet.

Por, pozicioni gjeostrategjik i Greqisë në raport me hartën politike të BE është i tillë që nuk lejon ekuivoke se ajo mund të goditet nga vet Bashkimi Evropian. Largimi i Greqisë presupozon një zgjerim të vrimës gjeostrategjike në kufirin e Evropës së Bashkuar që do të thotë kërcënim për vet atë. Greqia zotëron tri dete dhe zemrën e Mesdheut. Më thjesht, kur BE-ja, kërkon të bëj pjesë të vet politike vende të tilla si Serbia, Shkupi, Mali i Zi, Kosova, kuptohet në krye të tyre Shqipërinë, nuk mund të lëshojë në humnerë Greqinë. Aq me tepër kur ekulibret në rajon kanë ndryshuar. Fuqia e Rusisë është rritur dhe tregon praktikisht se rasti i Greqisë është një preferencë e dorës

së parë. Nga ana tjetër Moska nuk mund të pranojë lehtësisht zgjerimin politik të Evropës dhe të NATO-s si sfidë të dyfishtë në oborrin e saj.

Në këtë këndvështrim, me këto zgjedhje, duket se loja greke arriti kulmin e vet dhe tani duhet të fillojë, zbatuara, lëvizja në kahun e duhur. Greqia rezistoi dhe rezistoi përsëri në emër të ekulibrave me të qenësishme të rajonit me të gjerë dhe të vet ekzistencës politike të BE-së”.

Duke e pranuar analizën tuaj, ju besoni se kjo është meritë e popullit grek apo e klasës së tij politike.

“Unë besoj se populli grek, i cili ra nga parajsja kallpe në një shtrëngim rripi të paparë, më në fund u zgjua. Ngjarjet treguan se kishte nevojë për një orientim patriotik. Intuita e tij diakronike me burim të pandërprerë që nga lashtësia e artë, kërkonte të bënte pjesë të patriotizmit të tij një ideologji të qartë e adekuate me nevojën e shpëtimit të Greqisë. Por, kur pas kllapisë hapi sytë, u vu përballë me dritat verbuese të një nacionalizmi të rremë. Një pjesë e konsiderueshme e tij u drejtua kah forcave që ose abuzojnë me patriotizmin grek, ose programi i tyre politik nuk shquhet për një ideologji që të shpreh patriotizmin e njohur grek nëpër shekuj dhe njëkohësisht t’u përgjigjej kushteve konkrete greke. Si.Ri.Za u përkrah pas premtimit se nuk do të njihet kushtet evropiane që vërtet sfilitën popullin grek. Por, deklaroi se kurrsesi nuk pranon të bëhej qeveri. Pra, se nuk kishte zgjidhje shpëtimi qeverisëse për popullin grek.

Agimi i Artë, poli tjetër që lojti me nacionalizmin ka shpesh trajta vulgare, por e ka të lehtë të fitojë mbështetës midis shtresës së provokuar e të zhgënjyer keqas nga politika zyrtare. Etikimi si parti naziste u bë thjeshtë për të minimizuar peshën politike. Ajo nuk është parti naziste se ka për simbol Kryqin e Thyer. Nga ana tjetër klasa politike greke që zotëroi pushtetin gjysëmshekullin e fundit tregoi se nuk ishte e gatshme të shkeputej nga babezia që nështroi shtetin. Nga oxhaqet dhe trashëgimia politike familjare. Në këto zgjedhje këtë mëkat u mundua ta mbulonte duke manifestuar profil pro evropian, por pa fshehur frikën e peshës populiste të ekstremit të majtë. Këtë unë e quaj meritë të popullit grek. Tani topi i mbeti serish politikës e cila duhet t’i mesojë vetës përgjegjesi jo politike por patriotike.

Pra, në aspektin e brendshëm, kaq e thjeshtë është zgjidhja e krizës greke.

Si e shikoni të ardhmen (theksi mbetet tek emigrantët tanë) e marrëdhënieve ndërmjet dy vendeve tona, kur duket se Greqia do të matet mirë në veprimet e saj me fqinjët e saj, që këtej e tutje?

“Më duhet të them që në fillim se është shumë e vërtetë që në krizën greke goditjen e rëndë e pësuan emigrantët dhe në radhë të parë shqiptarët.

Integriteti politik i Greqisë me fqinjët besoj se nuk ka arsye pse të ndryshojë. Kursesi nuk duhet menduar se Greqia pësoi për shkak të krizës një ruidhje që do ta imponojë të ridimensionojë raportet e saj me fqinjët, apo të nxjerrë nga sirtari ndonjë kut tjetër marrëdhëniesh. Përkundrazi fqinjët humbën nga kriza e saj. Sido që të jetë, në planin politik, të stabilitetit në rajon, madje edhe në aspektin ekonomik, Greqia përbënte për Ballkanin një fuqi Evropiane, pavarësisht se politikanët e saj nuk arritën të justifikojnë kenaqshëm aspiratën e popujve të Ballkanit.

Në këtë kontekst, besoj se Greqia nuk mund të ndryshojë qëndrimin e vet me

Shqipërinë. Do vazhdojë ta përkrahë të integrohet në Bashkimin Evropian, të vazhdojë të zhvillohet, të krijojë kushtet e një fqinjesie paradigmatiske. Në këtë linjë duhet parë edhe qëndrimi i Greqisë ndaj emigrantëve shqiptarë atje. Nuk besoj kurrëse se ky është problem i Greqisë se sa i vet emigrantëve. Ata shkuan atje me dhunë e sakrificë për një jetë më të mirë. Greqia në një kohë që nuk donte t'i pranonte, kursesi nuk mundi t'i zbante. Tani më shumë do të vendosin vet emigrantet se çfarë do të bëjnë ata me Greqinë se sa Greqia me ta. Kam përshtypjen se pjesa e emigrantëve që u mbështet në krahun e vet të punës dhe kjo është pjesa dermuese, do të detyrohet të largohet duke importuar në Shqipëri një problem social. Kjo për arsye se vendi ynë nuk ka të ngritur një infrastrukturë pritese për ta e as aftësi thithëse në mënyrë efektive të kapitalit të tyre financiar. Në Greqi do të mbeten ata që janë integruar plotësisht nga ana ekonomike dhe pjesa kriminale. Për të parët rruga do të vazhdojë të jetë e shtruar. Të dytët do të kenë probleme se do të nxjerrin probleme”.

Pse është kaq i përçarë minoriteti i sotëm grek në Shqipëri. Arsyeja duhet të kërkohet në Greqi apo në Shqipëri?

“Arsyeja e parë duhet kërkuar tek vet minoritarët dhe më së shumti tek lidhshipi politik i PBDNJ-së dhe i OMONIA-s. Ky lidhshipi identifikoi të drejtat e minoritetit etnik grek me interesat e veta personale. Mandej identifikoi këto interesa me identitetin etnik të çdo pjesëtari të minoritetit grek, që sipas konceptit të këtij lidhshipi do të thotë se është grek vetëm ai që përkrah interesat e tij. Ky lidhshipi për interesat e veta i nënshtroi interesat e minoritetit etnik interesave të natyrave të ndryshme në Tiranë dhe Athinë. Për pasojë, po të shtojmë këtu edhe interesat që rrjedhin nga roli i minoritetit etnik grek në ruajtjen e ekulibrave të ndryshme në marrëdhëniet ndershtetërore e nderetnike, kuptohet qartë kush janë faktorët që e duan atë të jetë i përçarë dhe i pafuqishëm”.

A mendoni se edhe Shqipëria s'është treguar e drejtë në disa raste me Greqinë. Juve keni bërë një akuzë kur u hartua Enciklopedia shqiptare në lidhje me trajtimin që ajo i kishte bërë minoritetit grek në Shqipëri?

“ Besoj se qëndrime të kësaj natyre janë evidente, por në fund të fundit ato i kanë bërë më shumë keq vet Shqipërisë se sa Greqisë. Vazhdoj të këmbëngul se sa më shumë të vazhdohet që për interesa të caktuara politike, ose më sakt për përfitim politik të grupit apo të çastit, do të vazhdohet që marrëdhëniet me Greqinë të jenë të paragjykuara, dëmi më i madh do t'i mbetet palës shqiptare. Kam shkruar edhe herë të tjera. Në Shqipëri për vite me radhë, për konsum të brendshëm politik e nacionalist, u bë zhurmë e madhe për korridorin 8. Nderkohë, Shqipëria humbiste kohë të artë për ndërtimin e korridorit Jug-Veri, që i siguronte asaj jo vetëm integritet ekonomik kombëtar por edhe rol të qenësishëm për integrimin me Evropën Qendrore e Lindore. Është e vërtetë, Greqia kurrë nuk ka bërë lojën e tjetër kujt në dëm të Shqipërisë. Ajo historikisht, jo vetëm me Shqipërinë, por në përgjithësi ka treguar se është e çliruar nga paragjykimet. Po ashtu, politika zyrtare dhe opinionin publik në Shqipëri nuk ka pse të shikojnë me frikë, paragjykim dhe inferioritet marrëdhëniet me Greqinë. Këtu buron gjithë e keqja.

Në këtë këndvështrim duhet parë edhe qëndrimi im në lidhje me fjalorin enciklopedik. Vërejtjet e mia lidhen me faktin se Akademia e Shkencave dhe çdo institucion tjetër, por aq me tepër ajo, kulturën historinë dhe realitetin e minoritetit etnik grek duhet ta trajtojnë si pjesë e terrësisë së realitetit shqiptar, pa e demotivuar apo shtrembëruar atë. Së dyti, duhet të çlirohen nga mentaliteti i historisë së fabrikuar nga sistemi komunist

dhe të mbajë një qëndrim akademik në çështje historike në lidhje me këtë minoritet, apo edhe në marrëdhëniet me Greqinë”.

Juve pretendoni se minoriteti ka probleme me tekstet shkollore. E quani të qëllimshme këtë apo thjesht pamundësi të shtetit shqiptar të trajtimit të minoriteteve të tij? “Për mua faji në radhë të parë është i strukturave politike përfaqësuese të minoritetit etnik grek. Unë nuk mund të akuzojë qeverinë shqiptare për një mangësi të tillë, kur ajo aprovon një buxhet për këtë qëllim, kur strukturat politike të minoritetit, OMONIA nëpërmjet PBDNJ-shit, janë në koalicion qeverisës dhe libra nuk ka. Nuk ka, për faktin se për vite me radhë këto para përfundonin në gropën e korrupsionit. Sot ka probleme se prap po ky lidërsip politik i minoritetit etnik grek, në emër të interesave të individëve të caktuar brenda saj pengojnë prodhimin e tyre. Nuk ka libra për shkak se ky lidërsip për arsye nga më të ndryshme kërkon të promovojë institucione shkollore private në dem të atyre publike. Kjo nuk do të thotë se shteti shqiptar nuk ka përgjegjësi të veta. Ka dhe shumë të mëdha. ”.

Si studiues i njohur, a mendon se mes dy vendeve, në të ardhmen, do të ketë më shumë pika takimi apo pika ndarje?

“Të guxosh të vesh në dyshim të ardhmën e marrëdhënies shqiptaro – greke do të thotë t’i kundërvihesh historisë së gjatë të marrëdhënies të tyre. Në lashtësi Civilizmi Grek i trajtonte Ilirët pjesë të vet. Në mitologjinë greke themeluesi i ilirëve është i biri i fundit i Kadmos. Me të njëjtën mënyrë u trajtuan edhe zëvendësuesit e Ilirëve, shqiptarët. Rilindja Kombëtare Shqiptare në elementët bazë frymëzohet nga ideologjia re e Greqisë së revolucionit të 1821-shit. Shumë shqiptarë luftuan në këtë revolucion se e konsideronin Greqinë Atdheun e përbashkët.

Shumë burra të shquar shqiptarë të kësaj periudhe ishin të gatshëm të krijojnë shtetin federatë greko-shqiptare. Dua të theksoj se në Shqipëri duhet të shkëputemi nga indoktrinimi komunist ideologjia e unitetit kombëtar i të cilit kërkonte të realizohej nga ballafaqimi permanent i popullit shqiptar me fqinjët. Po ashtu, është shumë i dëmshëm abuzimi që bëhet duke paraqitur në opinionin publik shqiptar, si politikë zyrtare greke, qëndrimet e shoqatave, artikujve të gazetave, individëve të veçantë etj. Merreni me mend ç’mund të ndodhte nëse në Greqi veprohej njësoj. Dmth, të mirreshin si politikë e Tiranës zyrtare qëndrimet antigreke të Kreshnik Spahisë, apo grupimeve të tjera ekstremiste nacionaliste shqiptare...

Po ashtu, në Shqipëri krijohet shpesh bindja se kriza e tanishme e çoi Greqinë në fund të rreshtit dhe pa nguruar ferkohen duart e dashakeqësisë. Nuk është hera e parë që Greqisë i ndodhin situata të tilla. (Në parantezë, shpesh kërkohet dhe themi që grekët e sotëm nuk kanë lidhje me grekët e lashtë se nuk mund të bëjnë sërish Parthenonën, Delfin, të nxjerrin Aleksandrin e madh, etj. Është njësoj sikur t’u kërkohet egjiptianëve të ndërtojnë piramida.) Pra, midis vendeve e popujve tanë në dhjetëvjeçarët e fundit u shtuan me dhjetëra fije të tjera lidhesh të fuqishme. Mjafton që ne të mos humbasin pyllin pas pemës, mjafton që të shikojmë drejt historinë për të ecur me shpejt përpara. Çdo prapësi tjetër vetëm sa do të vonojë rigjetjen e rivendosjen e kontakteve të qenësishme bashkëpunuese e përparuese, por kursesi nuk do t’i pengojë”.

Si e keni parë insistimin e palës greke për kufirin detar të Jugut dhe reagimin gjysmak të qeverisë shqiptare?

“Brenda logjikës që përshkrova më lart. Prishja e marrëveshjes u konsiderua si fitore e

Shqipërisë mbi Greqinë. Unë e quaj një humbje në radhë të parë të Shqipërisë dhe pastaj të Greqisë. Ajo marrëveshje përkon me një bashkëpunim dypalësh ekonomik dhe gjeostrategjik. Vini re! Gjykata kushtetuese nuk rrëzoi thelbin dhe përmbajtjen e marrëveshjes, por vetëm procedurat. Faktin që komisioni negociues duhej aprovuar nga Presidenti i Republikës.

Pra kërkohej një sebep dhe u gjet një problem teknik. Pastaj u fut ne veprim mitomania e mentalitetit komunist që fqinjët ndaj Shqipërisë kanë qëllim permanent copëtimin e 'Atdheut' dhe në rastin konkret 'u gllabëruan nga Greqia 300 kilometra katrore det!!!'. U ngritën këngë, u shpallen heronj, u forcua antigreqizmi. Ishte aq i madh presioni saqë vertet qeveria nuk ishte në gjendje të mbronte atë që kishte bërë mirë.

Dhe u harrua ajo që është e domosdoshme. Kjo marrëveshje përcaktonte bazat e përfitimit të përbashkët si rrugë kalimi strategjik ndërkombëtar dhe shfrytëzim të nëndetit. Mendoj se Greqia dhe Shqipëria kanë shumë fusha të rëndësishme bashkëpunimi që bashkërisht dhe reciprokisht mund të përfitojnë, si në aspektin ekonomik dhe atë gjeostrategjik. Në këtë këndvështrim ngërçet e vjetra nacionaliste dhe loja për interesa të të treteve po kthehen në pengesë serioze”.

Greqia do fillojë një proces rimëkëmbje të vështirë. A mendoni se Shqipëria mund ta ndihmojë në ndonjë fare mënyre Greqinë?

“Sigurisht që po. Ridimensionimi i klimës së bashkëpunimit në bazë të traditës historikës dhe të frymës Evropiane, larg paragjykimeve dhe nacionalizmave arkaike, që sapo përshkruam është kontributi më i mirë dypalësh”.

Nga Panajot Barka

<https://www.pressreader.com/>

<https://noa.al/lajmi/2012/11/253347.html>

Antihelenizmi, leva ku mbështetet nacionalizmi i vjetër i politikës së re në Shqipëri.

20.11.2012

Reagimet e skajshme të strukturave nacionaliste në vend me status të legjitimuar, për të dencuar “skandalin” e Ministrisë të Punës, Spiro Ksera, në lidhje me takimin e tij “antishqiptar” me deputetin e Agimit të Artë K. Papa në Bularat me 28 tetor, është një bufonatë dhe pak me pak se një stuhi në gotë. Mëgjithatë, një fakti i tillë provon më së miri se këto struktura e ushqejnë nacionalizmin e tyre me antihelenizëm. Që pasuesit e këtij lloji nacionalizmi të kenë ushqim antihelen sa më të bollshëm, ideatorët e tij manipulojnë, strembërojnë dhe falsifikojnë çdo gjë që ka lidhje me Greqinë si antishqiptare. Tregon se synon hapur dhe në mënyrë provokative përkeqësimin e marrëdhënieve me Greqinë dhe krijimin e një situatë paniku nationalist tek minoriteti etnik grek në Shqipëri. Synon të shkaktojë presion ndaj qeverisë në Tiranë, për të lëshuar terren frymës nacionaliste në përgjithësi e asaj antigreke në veçanti, në politikën e saj zyrtare të marrëdhënieve të fqinjësisë së mirë me Athinën, që përbën edhe garancinë më të mirë për rrugën e Shqipërisë drejt Evropës.

Cila është e vërteta e takimit të Deputetit dhe Ministrisë Spiro Ksera me deputetin K. Papa të Agimit të Artë.

Takimi që rastësor dhe mëse i zakonshëm në një ceremoni perkujtimore. U provua se të dy faktorët nuk e njihnin njeri tjetrin. Sapo mori vesh me kë bisedonte, deputeti grek u hodh në sulm duke i thenë z. Ksera, se je anëtar i një qeverie që nuk respekton të drejtat e “Vorioepirotëve”. Dhe zoti Ksera iu përgjigj. “Unë jam këtu, jetoj dhe punoj këtu me familjen time dhe marr pjesë në qeveri për të mbrojtur të drejtat e minoritetit etnik grek. Nuk jetoj në Greqi dhe as vij këtu të hedh ndonjë shashkë e të kthehem prap në Greqi” Kjo ishte e tera, madje e pranuar në site-n e vet dhe nga Agimi i Artë. Pyetja shtrohet : -A ka qëndrim më dinjitoz se ky nga një përfaqësues i minoritetit grek, pjesëtar në parlament dhe në kabinetin qeverësës?!

Merita e politikanit të sotëm është të di t’i përgjigjet kujtdo me monedhën e tij dhe jo t’i kthej krahët, se kështu do partia “Kuç e zi”. Diversioni i antihelenistëve nacionalistë shqiptarë, ngritur mbi gënjeshtëri, abuzimin dhe manipulimin sipas parimit të të bërit qimen tra, kthehet në shqetësim se amplifikohet me densitet kaq të madh sa që i ngjan dialogut final para një dyluftimi tragjik. Pjesëmarrja në këtë diversion antihelen e një pjese të sistemit medjatik, bashkë me mbeturinat e indokrinimit antihelen komunist, po e kthejnë atë në një pushtet informal, që mbyl çdo zë të arsyeshëm, mendjeftohtë, të civilizuar e me frymë Evropiane.

Problemi bëhet më i mbrehtë, po të kemi parasysht se në përgjithësi Ballkani rreshqet në kurthin e nacionalizmit, i cili jo rallë identifikohet me faktorin shqiptar.

Po, ashtu nuk duhet harruar se situata e recesionit të zgjatur në Greqi e bën më të lehtë rrugëdaljen nacionaliste. Zgjedhjet e fundit politike në Greqi u dhanë akses zedhenësve të këtyre tendencave, pa ditur kush se si mund të administrohen në të ardhmën. Fakt është se, pas “arritjeve” të fundit të antihelenizmit të nacionalizmit shqiptar qeveria greke është nën presion për ta shtruar çështjen e nacionalizmit shqiptar në Bashkimin Evropian, e për të theksuar që Shqipëria, kandidja për në BE, nuk respekton parimin bazë për familjen Evropiane, atë të fqinjësisë së mirë. (!!!). Por qeveria greke duket se nuk ka ndërmend t’u dorëzohet këtyre sirenavë dhe po këtë shëmbull duket se po ndjek edhe qeveria e vendit tonë.

Për nacionalizmin antihelen shqiptar a është kjo strehë e fundit, apo dalje nga kjo strehë e fundit?!

Mendoj se kemi të bëjmë fatkeqësisht me rastin e dytë. Madje, shihet qartë se zgjedhjet a ardhshme parlamentare do të kenë “patrioto-nacionalizmin” si sfondi kryesor me ushqim të përcaktuar, - antihelenizmin. Po ravijëzohen edhe konturet e forcave përbërëse të këtij “poli”. Ai fillon me parti brenda kualicionit qeverisës dhe perfundon te kreu i opozitës. Kuptohet se formë të plotë ky pol ka për të marrë andej nga pranevera e vitit të ardhshëm, kur do të duket se cila nga partitë e mëdha do të ketë shansin për t’i fituar zgjedhjet e ardhshme. Kuptohet se implementimi në këto momente i një projekti të tillë, veçanërisht nga parti në kualicionin qeverisës, do të kërkonte largimin e tyre nga qeveria, që do të thotë se këto parti do të humbasin përdorimin e pushtetit për zgjerimin e elektoratit. Ideja e përfaqësuesve të këtij “poli” mbështetet tek fakti se populli është lodhur me politikën e deritashme “të demokracisë Evropiane dhe i ka kthyer asaj krahët. Oferta nacionaliste, ose politika patriotike, - mendojnë, - mund të ketë akses më të mirë tek votuesit e partisë më e madhe elektorale në që janë bojkotuesit e votimeve. Tri forca “AK-ja”, PDIU-ja dhe LSI-ja kanë dalë në plan të parë të polit në strukturim. E pëlqyer duket kjo taktikë elektorale edhe për PS-në apo edhe ndonjë forcë tjetër politike, të re apo të vjetër, të vogël apo të madhe. (Lideri i PS-së mezi përmbahet kur i kërkohet të ulë tonet antihelene)

Qëndrimet e fundit të ministrit të Jashtëm Edmond Panariti në raport me Greqinë, tregojnë se, më shumë se përpjekje për kompromentim të kualicionit qeverisës, apo provokim të tij, është një kërkesë për të evidentuar më mirë rolin e liderit në këtë ndërmarrje, si forcë politike me e konsoliduar dhe me reputacion më bindës brenda dhe jashtë vendit. (Zoti Panariti, pas vizitës në Greqi, i ndihmuar edhe nga zoti Meta, i amplifikoi deri në dhjetëfish qëndrimet e veta “në mbrojtje të shqiptarizmit” në vizitën e tij zyrtare në Athinë. Deklaratës në tone të bute të Ministrisë së jashtme Greke pas incidentit në Kelcyrë, shkaktuar nga pasues të “AK-së” dhe “PDIU-së”, iu përgjigj nga posti zyrtar me deklaratë në mbrojtje të tyre, madje me të njëjtin fjalor. Pak ditë më vonë, në një emision televiziv foli për “Çeshtjen çame” me një terminologji që vuri në pozitë edhe kryetarin e partisë së çamëve. Me aktivistë të “AK-së” organizon seminare kualifikuese në strukturat e ministrisë së Jashtme – E mëgjithatë Ministri i Jashtëm Grek e merr në telefon zotin Panariti dhe i konfirmon pjesëmarrjen e tij në festime e 28 Nentorit në Tiranë).

Ajo që përbën një shqetësim tjetër është fakti se strukturat e këtyre forcave politike kanë në prapavijë një mbështetje ekonomike jashtë parametrave të çdo logjike. Burimi i tyre nuk dihet. Urojmë që të mos jenë, si zakonisht në raste të tilla, nga kanalet e parave të pista që aq zhurmshëm dëgjohen vite me radhë në Jug të vendit, e as nga shtete me interesa të caktuara në vendin tonë, e të shprehura ditë e fundit në shtypin e shkruar.

Po qeveria?

Është tepër e vështirë që të besohet se qeveria dhe kryeministri nuk injohin dhe nuk i ndjekin këto zhvillime. Deri në një farë mase është e kuptueshme heshtja. Por, kryeministri, i cili i ka ndezur motorët e zgjedhjeve, por pa hapur letrat e tij, i ka kthyer sytë nga faktori ndërkombëtar. Ai e di shumë mirë dhe kushdo e kupton se nacionalizmi, aq me tepër ndaj vendit të vetëm fqinj në BE, është një nocion dhe aksion i papërkrahshëm nga Perendimi. Po ashtu, mosdevijimi nga parimet që rregullojnë marrëdhëniet e fqinjësisë së mirë me Greqinë, (pavarësisht nga qëndrimet e Ministrit të Jashtëm, Panariti), i krijojnë kryeministrit mundësi reale që në zgjedhjet e ardhshme, të ketë totalisht me vete faktorin ndërkombëtar. **FUND**

Nga Panajot Barka

Politika e PDIU-s ka ndikuar tek territorialja për minoritetet

04.10.2014

1-Eshte fashitur disi dialogu per Reformen e Ndarjes Territoriale, por problemet ne terren mbeten, sidomos per minoritetet. Çfare kercenon, sipas jush, kjo ndarje per minoritetin grek ne Jug te vendit?

- Besoj se pas votimit në parlament të ligjit për ndarjen e re administrative, debati mbetet në sferën e interesave politike të inicuar nga opozita. (Ankimimi i ligjit në kushtetuese, dilemma apo kërcenimi për mospjesëmarrje të saj në zgjedhje lokale me këtë ligj etj) “Pritja” e rezultateve për fatin e ligjit në kushtetuese po përdorët edhe nga PBDNJ si alibi për qëndrimin politik në lidhje me koalicionin qeverisës, qëndrim që, sipas liderit të kësaj partie, lidhet më shumë me përfshirjen e PDIU-së në koalicionin qeverisës. Madje, kjo e dyta sipas mendimit tim, vështirëson së tepërmi gjetjen e alibisë nga kjo Parti për qëndrimin në këtë koalicion.

Në përgjithësi, hiq raportet e minoritetit etnik grek me reformën administrative, debati me pikë referimi interesat e komunitetit, mungoi totalisht edhe në fazën e diskutimit të variantëve të kësaj reforme. Edhe në këtë fazë ky debat derivoi në qëndrimin e opozitës ndaj kësaj reforme e cila besonte se me bojkotin e saj do ta pengonte atë.

Po edhe problemet që minoriteti etnik grek shpalosi në lidhje me këtë reformë, tanimë që ligji u aprovua, nuk kanë më vlerë, në aspektin juridiko-praktik. Por, kanë vlerë të rëndësishme në aspektin e koncepteve që manifeston politika në trajtimin e interesave të këtij minoriteti. Unë kuptoj që pavarësisht se po u biem me force dyerve të Evropës për të na lëjuar hyrjen në të, është vështirë që në drejtim të respektimit të të drejtave të minoritetit etnik grek, të kapërxehen tabutë e historisë, apo të ideologjisë komuniste, product i nacionalizmit anakronik shqiptar i demonstruar si antihelenizëm.

2-A mendoni se ka ndikuar politika e autoriteteve came per te futur logjiken e tyre, ne kete ndarje?

- Fatkeqësisht po! Është fakt që minoriteti etnik grek gjatë gjithë procesit të reformës tregoi maturi dhe besim tek strukturat drejtuese të kësaj reforme.

Por, gjithshka u përmbys me pjesëmarrjen në strukturat vendimarrëse për reformën të PDIU-së. Faktikisht, rivendosja e ekuilibrave, aq sa u arrit, ishte një tendosje e skajshme sidomos për qeverisjen. Pjesëmarrja e PDIU-së në këtë proces u lidhe me dy faktorë. Si përfaqësim i opozitës dhe si siguri të votave, si për të balancuar rrjedhjet e mundshme nga vet opozita gjatë votimit të ligjeve me 84 vota, ashtu edhe për të patur numrat në parlament për reformat e ardhshme që kërkojnë mbi 84 vota. PDIU-ja, për të fituar një të drejtë morale për piruetën e re politike, u ul në tavolinën e reformës me dy kategori propozimesh, por me “spekter patriotik”. E para kishte të bënte me nëvojën e krijimit të komunës së Konispolit. Patriotizmi i kategorisë së dytë lidhej në nivel të parë me rikonfigurimin e hartës së bashkisë së minoritetit etnik grek në Sarandë e Delvinë. Kjo presupozonte qethjen e një numrit të madhë fshatrash minoritarë grek nga trugu i krahinave me popullsi homogjene minoritare greke. Në thelb përbënte një asimilim administrativ në shkelje të plotë të kushtetutës dhe të konventës kuadër për mbrojtjen e të drejtave të minoriteteve, një provokim të marrëdhënieve të minoritetit me qeverinë aktuale dhe realitetin shqiptar, si edhe edhe të marrëdhënieve midis dy vendeve. Nga ana tjetër ishte në përputhje të plotë me skemat asimiluese e diskriminuese të së

kaluarës. Në nivel të dytë propozimi “patriotik” i PDIU-së kishte të bënte me rrezimin e propozimit të faktorëve politikë minoritarë dhe jo vetëm, sipas të cilit bashkia e tanishme e Himarës të bashkohej vetëm me komunën e Lukovës.

Situata ishte e tillë sa që Kryeministrit Rama iu desh të provonte aftësitë e tij maksimaliste ekulibruese e rehabilituese. Në rastin e parë, për rikonfigurimin e e hartës së bashkisë së minoritetit në Sarandë e Delvinë, iu desh të balanconte pretendimin e PDIU-së jo nëpërmjet PBDNJ-it që do të çonte në ekstrem përplasjen, por duke afirmuar elementin minoritar grek në grupet parlamentare të shumicës, PS-LSI, që numerikisht është pothuaj sa dyfishi i votave të PDIU-së. Lëvizja bëri që kërkesa e PDIU-së të bjerë pa potere, aq më tepër që ishte edhe juridikisht e padrejtë.

Në rastin e Himarës, bashkimi i kësaj bashkie edhe me komunën e Vranishtit u arrit ligjerisht, por Rama bëri perseri një lëvizje që në pamje të parë me kosto për vete, por realiste në thelb, gjë që bëri të absorbohen në një masë të madhe reagimet që vinin nga pala greke. Rama, i pari kryeministër në vend, pranoi egzistencën e minoritetit etnik grek në Himarë, por siç tha kjo nuk ndryshon realitetin e saj. Në minimizimin e reagimeve greke në lidhje me këtë pikë ndihmoi edhe fakti që PBDNJ-shi, nuk arriti të artikulojë argumenta për pretendimet e veta të karakterit etnik, por veçse pretendime të karakterit politik. Dmth, se sa do të jetë në gjendje kjo parti për të fituar zgjedhjet lokale në këtë bashki.

3-A ju duket se autoritetet greke, jashtë vendit, ishin pak fleksible sa i perket kesaj problematike...

Kam përshtypjen por edhe argumentin se autoritet greke bënë atë që duhet bërë. Në Shqipëri duhet ta kuptojnë mire të gjithë faktorët që gjenerojnë politikë dhe kulture evropianiste se Greqia në politikën e saj ndaj Shqipërisë konsumon energji vetëm në kahjen e integritit të plotë dhe real të saj në strukturat Evropiane. Ndaj dhe nuk u mëshon, ose nuk do që të vë re problemet që i bëjnë jehonë së kaluarës. Vini re Greqia është vendi pararojë në përkrahje të këtij rrugëtimi të Shqipërisë. (OSBE, Këshilli i Evropës, NATO dhe tani në BE) Ndërkohë ajo kishte dhe mundë të gjente pesëqind arsye për të bërë të kundërtën. Shpesh këtë qëndrim e ka “paguar” minoriteti etnik grek, por edhe ai të njëjtën gjë beson. Aq më tepër që ky minoritet tek bashkjetesa dhe tek multikultura pa u asimiluar ka mbështetur gjithë egzistencën e vet. Shikoni, gjithë anëtarët e minoriteti etnik grek në Shqipëri, dhe jo vetëm ata, janë qytetarë të BE-së. Përbëjnë pararojën e shteti shqiptar në BE. Pra të drejtat e tyre mbrohen tanimë drejtpërdrejt nga legjislacioni i BE-së, që do të thotë se çdo lloj trajtimi nacionalist është i destinuar të deshtojë. Problemi është që ata të mos detyrohen t’i hyjnë kësaj rruge.

Nga ana tjetër, lë të mos harrojmë se edhe në Greqi ka nacionalizëm që shfaqet edhe si antishqiptarizëm, të cilin ndonjëherë dhe për konjuktura të caktuara të brendshme, politika zyrtare është e detyruar ta marrë parasysh. Por në përgjithësi, politika zyrtare dhe shoqëria greke i ngushtojnë me ndërgjegje terrenin veprues të këtij lloji nacionalizmi. Ndryshe ndodh në Shqipëri ku antihelenizmi është kthyer në instrument bazik të nacionalizmit dhe përdorët si argument për të prishur dh jo për të ngritur ura komunikimi e bashkëpunimi. Presioni i tij është aq i madhë sa që shpesh edhe politika mind open e qeverisë së re ndjeht ngusht.

Pra kjo është arsyeja që politika greke tregon fleksibilitet ndaj çdo problem që mund t’i sjellë pengesa Shqipërisë në rrugën e saj Evropiane. Faleminderit

Partia Drejtësi, Integrim dhe Unitet reagon mbi stisjen e një debati artificial për çështjen e teksteve shkollore. Nuk ka asnjë komision që mund të ndryshojë historinë mijërvjeçare të kombit tonë, pjesë e pandashme e së cilës është Çamëria, Kosova e çdo trevë tjetër kombëtare. Ne jemi të sigurtë se qeveria shqiptare nuk mund të marrë

në konsideratë pretendime të tilla absurde të palës greke. Nëse të dyja palët do të ngrenë komision të përbashkët, PDIU dhe Shoqata "Çamëria" do të ushtrojë trysinë e nevojshme që debati të përqendrohet në nevojën e shkrimit të historisë së Çamërisë edhe në tekstet shkollore greke, si një e vërtetë dhe realitet i pamohueshëm historik. Stuhia në gotë është produkt i tentativës greke për të zhvendosur vëmendjen e popullit tek armiku i jashtëm, në këtë rast shqiptarët dhe Shqipëria. Kjo, pasi Greqia ka probleme të stabilitetit të qeverisë sepse ditën e hënë votohet për votbesimin e qeverisë, ndërkohë që në krye të vitit të ardhshëm duhet të zgjidhet presidenti me shumicë të cilësuar, që qeveria greke nuk e ka. Deputetët grekë harrojnë se jemi bashkë në NATO. Filati, Paramithia, Gumenica, Margëlliçi, Parga, Preveza dhe akoma edhe Janina, edhe pse sot janë pjesë e shtetit grek, përbëjnë një pasuri historike, kulturore dhe aktuale të shqiptarëve në rajon. Heqja e këtyre emërtimeve, apo akoma më shumë i emërimit Çamëri, nga pasaportat, apo aq më keq dokumente shtetërore, tekste historike etj., është e papranueshme dhe do të gjejë përballë kundërshtinë e çdo shqiptari, që ndjen në dejet e tij përkatësinë në kombin tonë të përbashkët. Çamëria, e njohur me këtë emërtim, nga dokumentet zyrtare greke së paku deri në vitin 1937, është banuar, banohet dhe do të banohet nga një shumicë shqiptare dhe këtë fakt historik dhe aktual nuk ka të drejtë askush ta mohojë apo ta fsheh.

Nga Panajot Barka

<https://albanianorthodox.wordpress.com/2015/08/27/nje-tjeter-kendveshtrim-per-misionarin-nilo-catalono-gazeta-tema/>

<http://www.gazetatema.net/author/mbaze/page/956/?pid=95312069>

<http://fax.al/read/news/1063554/10135371/a-eshte-himara-greke-apo-djep-i-shqiperise>

Çfarë fsheh NILO Catalono dhe kush fshihet pas tij

26.08.2015

Pabesia me të cilën shteti rrezoi natën e kësaj të marteje kishën ortodokse të Dhërmiut, tregon vendosmerinë tinëzore të strukturave të caktuara për të realizuar qëllimin e vërtetë dhe gjysëm të maskuar të një veprimi të tillë. Vërteton njëkohësisht edhe papërgjeshmerinë, që në emër të mashtrimit për korigjimin e historisë së patriotizmit shqiptar, të abuzojnë më të dhe të provokojnë çeshtje të tilla fundamentale siç janë raportet historike midis fesë së krishtere ortodokse dhe asaj katolike. Fakti që frymëzuesit e skenarëve të tillë shkelin me aq lehtësi dhe brutalitet të drejtën fundamentale të njeriut, atë të ushtrimit të besimit, nuk flet se kemi të bëjmë me shkallë të lartë sundimi të mentaëitetit komunist mbi strukturat e shtetit. Por flet për interesa shumë të mëdha meskine që nënshtrojnë dhe parimet e laicitetit të shtetit.

Nxitimi i skajshëm për shëmbjen e kishës, nxorri shpejt në pah qëllimin e vërtetë që fshihej pas këtij akti. Ai vend i shenjtëruar nga prania e një kishe ortodokse që prej shekullit VI, po u duhet këtyre qarqëve për të memoralizuar kujtimin e një misionari katolik i fundit të shekullit XVII. Ai nuk pati mundësinë të ndryshonte identitetin e kishës ortodokse e cila jetoi si e tillë gjersa u shmeb nga komunistët me 1972. Këto struktura duan tani me dhunë t'i japin atij vendi të shënjtë identitetin e fesë që misionari katolik përfaqëson.

Këto qarqe "shqiptare" nxitojnë ta paraqesin këtë misionar, si arberësh, si vellaun e një gjaku, si pararendësin e hërshëm të shqiptarizmit. I mveshin atij merita si hapës "ndoshta" shkollash shqipe, si "ndoshta" shkruer i letërsisë shqipe, si "ndoshta" shkruer e fjalorëve shqip etj. Që të jenë më bindës dhe më imponues në teorinë e tyre populiste nacionaliste, i ballafaqojnë këto "merita" me synimet e hellenizmit dhe i përdorin si fakte bindese të shqiptarësisë së Himarës (!!?) Njëkohësisht kjo teori me konsum të gjerë publik, përdorët si alibi efikase për të fshehur qëllimin e strukturave të vërtetë të këtyre skenarëve, që çojnë sipas të gjitha gjasave, në nëvojën e rigjallërimit të strukturave të Propagandës Fide, misioni i së cilës për gjatë 135 viteve (1628-1763) për katolicizimin e Himarës kishte dështuar. (Misionari i fundit i këtij inkursioni katolik në Himarë Silvestro Sladhi i raportonte me 1760 Vatikanit se "midis Himarioteve nuk egziston asnjë katolik. Të gjithë janë armiq të Papës dhe përndjekës të pamëshirshëm të tij...") Pra një histori dështimi për frymëzuesit e këtij misioni, Propagandës Fide, përdorët si histori sukcesi nga pasardhësit 350 vjeçarë që e çuan këtë mision në dështim.

Nyja e këtij strumbullulari është misionari katolik bazilian i Propagandës Fide Nilo Catalano. Mirëpo, sipas gjithë të dhenave të studiuesve arbereshë, Catalano nuk i bie të jetë arberesh, por me origjinë spanjolle. Me të hapet në Himarë faza e tretë (1693) e misionit për katolicizimin e Himarës të Propagandës Fide. (Faza e parë 1628-1642, faza e dytë 1643-1693, faza e tretë 1693-1763.) Pjesëmarrësit e fazës së tretë, ndryshe nga ata të fazës së parë dhe të dytë që ishin me origjinë greko-bizantine, ishin latinë dhe arbereshë por po të ritit bizantin. Ky proces në Himarë synohej të arrihej nëpërmjet aplikimit të ritit bazilian, i njohur ndryshe edhe si UNIA. Arritja e këtij qëllimi bazohej

në shfrytëzimin e nevojës që kishin himariotët për ndihmë ushtarake nga Vatikani për të ruajtur privilegjet e tyre ndaj Portës së Lartë.

Përveç se Catalano nuk ishte arberësh, edhe misioni i tij fetar nuk kishte asnjë lidhje me shqiptarizmin. Në atë periudhë njesia komb dhe nocioni kombësi nuk përbënin koncepte të përcaktuara. Kështu që misionarët katolikë bazilianë në Himarë, aq më tepër ata, i shërbënin me besnikëri misionit për të cilin kishin ardhur, që ishte përhapja e fesë së tyre. Edhe hapja e shkollave i shërbënin këtij qëllimi.

Nga ana tjetër realiteti bazilian e tyre, siç i përcakton professori arberesh Matteo Mandala, nuk krijon asnjë lidhje me shqiptarësinë. (Libri i parë në gjuhën “italo-shqiptar” në Itali, u shtyp me 1762, dmth, një vit para se të mbaronte misioni i Propagandës Fide në Himarë). Feja që arbereshët aplikonin dhe aplikojnë në Itali, është ajo UNIAS, dmth se nga pikëpamja hierarkike njohin autoritetin e Papës, ndërsa në funksionin praktik fetar, aplikojnë ritin bizantin në gjuhën greke. Nathalie Clayer na thotë për këtë se “riti greko-bizantin kishte qenë një element qëndror që karakterizonte italo-shqiptarët dhe, në veçanti, institucionet e tyre specifike (kishat, kolegjet, seminarët) cilësoheshin zakonisht si greco-albanese ose dei Greci (“e grekëve”). Clayer na njofton gjithashtu se në fillim të shekullit të XVIII, egzistonte urdhëri monastik grek, i bazilianëve të cilët arritën të kishin edhe seminarët e tyre “të destinuar për formimin e klerit të ritit grek, që dhanë po ashtu ndihmesën e tyre për formimin e një elite laike greko-shqiptare”. Për këtë u quajtën Unitarë-bazilianë.

Realiteti ortodoks i Himarës dhe qëllimi i përhapjes së katolicizmit nëpërmjet Unias e bënte më të domosdoshëm, ruajtjen e ritit bizantin, atij grek. Pra, në aspektin misionar fetar, asgjekundi nuk egzistonin premisa për nevojën e shqiptarizmit.

Nga ana tjetër, peshkopët arbereshë që vizituan Tiranën në prillin e 2014, deklaruan zyrtarisht se KOASH, “për ne arbëreshët me ritin bizantin në Itali ish dhe qendron si një pikë rrëferimi i përditshëm. Ne nuk kemi asnjë interes material ose territorial dhe fetar këtu në Shqipëri, ku Kishta Orthodhokse e bën shumë mirë e me nderë e shëjtërimin e popullit. ...”

Atëherë me të drejtë shtrohet pyetja: Kush është i interesuar për promovimin e një projekti të tillë të rievidentimit të Propagandës Fide në Himarë. Një përgjigje besoj se jipet dhe lidhet me struktura që duan përhapjen e katolicizmit në Jug të vendit atje ku ortodoksia është më shumë vitale dhe e qëndrueshme. Dhe problemi nuk shtrohet për revansh, por influencë fetare gjeopolitike në një rajon gjeostrategjik.

Nga ana tjetër një skenar i tillë nuk mund të jetë i momentit. As i përmasave të vogla siç kemi parë vite me parë, pavarësisht se dështuan. Fjala është për projektin në lidhje me objektin “kishë –xhami” në kalanë e Shkodrës dhe atë me qëndrën kulturore për intelektualët myslimanë në kishën-teqe të Melanit në Gjirokastër. (Një nga protagonistët e skenarit që po flasim, A. Shkreli është i njohur si implementues të tyre)

At Foti Fico nga Bregdeti, mbrenda mekateve të tij kishte tërhequr vemendjen Kryepeshkopit Anastas për tolerimet që ishte detyruar të bënte ndaj strukturave katolike, protestande, ungjillore e të tjerë në territorin e Mitropolisë së Gjirokastrës, veçanërisht në zonën e Bregdetit. Një pasiojë e parë e këtij tolerimi është fshati i Shen Ilisë përballë Butrintit me banorë katolikë e myslimanë nga Veriu i vendit. U ngrit nga struktura katolike fil pas ngjarjeve të 1997. Në majën e kodrës ku u ngrit ky fshat ishte një kryq i madhë ortodoks i cili u rezua paraprakisht me dhunë.

Pak para vizitës së Papës në Shqipëri, shtator 2014, nga “analistë” politikë shumë afër grupit të skenarit të tanishëm, pati analiza në medja ku ortodoksia shqiptare identifikohet me strukturat ortodokse të shekullit XIV-XV që bënë aleanca me otomanët për të përballuar katolikët, ose shpallëj më e rrezikshme se xhihadistët.

Ky demonizimi i kishës ortodokse shqiptare dhe identifikimi i qëllimshëm i saj me helenizmin, përdorët nga skenaristët për “memoralizimin” e Catalanos, po aq sa në favor të idesë për të krijuar pjedastele për simbole fiktive të një krenarie virtuale kombëtare, se sa për ta shkëputur Propagandën e re “Fide” nga kuadri strikt fetar, drejt një horizonti “laik” me perspektivë të qartë politike dhe gjeopolitike. Për institucionalizimin e këtyre zhvillimeve, skenaristët po abuzojnë me pushtetin (politik dhe monetar) që i motivon dhe, me po të njejtën metodologji të përdorur për të rrezuar kishën, përgatiten të venë në rresht strukturat “shkencore”, për të thenë “me kopetencë” fjalën e tyre. Ata janë në origjinë ortodoksë, katolikë, muslimanë, që e harrojnë origjinën për të “vepruar” në emër të interesave të atdheut, interesa që në fakt i përcaktojnë interesa mesquine të të tretëve. FUND

Nga Panajot Barka

<https://www.pressreader.com/>

<https://www.pressreader.com/albania/gazeta-shqiptare/20150830>

<https://balkanweb.com/te-pathenat-e-kishes-se-dhermiut/>

Vatra e nxehte e tymnajës së debatit për kishën e Dhërmiut.

30.08.2015

Debati i dukshëm rreth kishës ortodokse të Shen Thanasit në Dhërmi, është kërpudha e sajuar që tenton të fsheh vatrën e nxëhtë të një problemi fontamental në raportet historike midis fesë së krishtere ortodokse dhe asaj katolike Si i tillë tejkalon Himarën, Epirin, Greqinë apo Shqipërinë. Duke u përpjekur për të lexuar skenarin e debatit kupton se ai synon të fshehë rinisjen e një misioni të dështuar 135 vjeçar, (1628-1763) të ngritur nga kongregata e Propagadës Fide për të mbjellë katolicizmin në zonët e Himarës, (dhe të Pargës) qoftë edhe në formën e Unias (Baziliane). (Në një raport të misionarit Silvestro Sladhi drejtuar Vatikanit me 1760 midis të tjerash theksohet se “midis Himarioteve nuk egziston asnjë katolik. Të gjithë janë armiq të Papës dhe përndjekës të pamëshirshëm të tij...”)

Tërheq vemendjen fakti që një rinisje të misionit me qëllime të vjetra e të reja, zë fill pas 350 vjetëve. Debati nisi pikërisht në përvjetorin e vdekjes së shen Kozmait që konsiderohet një nga dy shkaktarët kryesorë të dështimit të katolitizimit të Himarës. Arsyeja e parë lidhet me shfaqjen në skenën gjeopolitike të kohës të Rusisë, që i dha fund krahut ushtarak e ekonomik të Vatikanit në Ballkanin Perëndimor,- Republikës së Venedikut. (Eshte koha që Himariotet nuk i shkruajnë me letra Papës për ndihmë ushtarake kundër Turqisë, por shen Petërburgut).

Kuptohet që sot ata morën përsipër një nismë të tillë nuk janë, as të vetëm, as aq të thjeshtë, as se ky skenar është i momentit. Prapa tyre ka projekte të kushtueshme, por jo të panjohura. Aplikimi i tyre kësaj here bëhet sipas fjalës së urtë, “gjetkë pula kakaris e gjetkë e bën vezën” (për të humbur gjurmët) Një nga protagonistët e këtij debati, A. Shkreli është i njohur në implementimin e dy projekteve të tjera me po këto ngjyrimë, por të dështuara. Bëhet fjalë për projektin në lidhje me objektin “kishë – xhami” në kalanë e Shkodrës dhe ai me qëndrën kulturore për intelektualët myslimanë në kishën-teqe të Melanit në Gjirokastër. Nga ana tjetër debati i nisur duket se kërkon të lehtësojë punën e institucionëve që do të thonë fjalën “shkencore” më pas, duke hapur shtegun publik për teza të manipuluar. (Pak a shumë kjo histori i ngjan heroizimit të shkurtë palvata-ve nga regjimi komunist)

Ky manipulim ngërthen deformime në një serë drejtimeshe dhe nivelesh ku mbizotëron ai patriotik si më i afti për të mbuluar çdo prapësi.

Deformimi më i thjeshtë. Ai i realitetit të objektivit të kultit sot.

Dihet se nje objekt kulti percaktohet nga raporti qe vendosin besimtarët me të, pavarësisht nga parametrat dhe natyra arkitekturore. Besimtarët ortodoksë në Dhërmi e pranuan atë ndërtim, ngritur në vendin e shënjtëruar nga një kishë e shkek. VI, si kishen e tyre. Fakti që ata falen atje me përkushtim prej 23 vjetësh dhe janë gati për çdo sacrificë në mbrojtje të saj, nuk lëjon asnjë ekuivok dhe nuk pranon asnjë ndërhyrje. Çdo qëndrim i kundërt përbën provokim dhe shkelje të së drejtës fontamentale të njeriut, të drejtës së besimit.

Se dyti. Në një vend ku masa e legalizimit të objekteve të paligjshme përbën suksesin politik të çdo qeverie, nuk mund të pranohet arsyetimi se duhet prishur një objekt kulti në emër të zbatimit të ligjit.

Se treti. Vet strukturat përgjegjëse të shtetit deklarohen se në rastin konkret nuk kemi të bëjmë me vlerë aktive dhe të regjistruar kulturore, për arsyen e thjeshtë së është shëmbur përfundimisht që me 1972.

Duket se synohet personalizimi i vendit të shenjtë nga figura e një misionari të katolicizmit, për ta glotifikuar sa më bindshëm atë. (Edhe perendoria otomane, adoptonte kishat në xhami me shpresë se tradita e besimit do të bënte më të lehtë ndërimin e fesë) Por e vërteta historike nuk pranon identifikimin e kësaj kishe, jo me një murg, por as me fenë katolike e as me hallkën e saj kalimtare të UNIA-s. Themëlimi i saj daton në shek VI si kishë ortodokse. Misionari Catalano erdhi këtu pas mbi 10 shekujsh. Kisha e Shen Thanasit vazhdoi egzistencën e saj si kishë ortodokse deri me 1972

Së katërti. Dhe arsyetimi i shëmbjes së kishës për gjetjen e varrit të misionarit të Propagandës Fide, Nilo Catalano, përbën një abuzim. Të dhenat që fshihen, flasin se eshtrat e tij janë tërhequr nga italianët në luftën italo-greke me 1940. Pra, në menyrë shumë abuzive dhe për të mbjellë meri publike thuhet se varri ndodhet nën murët e këtij objekti semblast kultit që forca madhore e shtetit e shëmbi me pabësi.

Abuzimi me Nilo Catalanon dhe me historinë e misionit 135 vjeçar për përhapjen e katolicizmit në Himarë.

Pas etikimit të Catalanos si arberesh, (Prof Matteo Mandala na thotë se është me origjinë spanjolle), harrohet se ai ishte një misionar fetar për të ndërtuar midis himariotëve urën për në fenë katolike dhe në mënyrë apriori i mvishet manteli i pionerit të shqiptarisë dhe të Rilindjes Kombëtare Shqiptare.

Faktet historike janë shumë kokëfortë për të kundërtën. Pas kryengritjes së dështuar të Dhionisios Filosofos me 1611 në Epir, u intensifikua myslimanizimi i dhunshëm e popullsisë së krishterë. Në këtë situatë nga Himara e lidhjeve të kahershme me Venedikun u shpëstuan kërkesat drejtuara Papës për ndihmë ushtarake. Shpresa e himarioteve për ndihmë ushtarake, bashkë me krizën që përjetonte kisha ortodokse, u përdorën nga Vatikani, nëpërmjet Propagandës Fide, si mundësi për të ngritur në Himarë sistemin e misionarëve të katolicizimit të rajonit. Si bazë egzistonte letra e famshme e himariotëve e 1581, sipas të cilës, ata, në këmbim të ndihmës ushtarake pranorin njohjen e autoritetit të Papës dhe besimin e tij. (Një vit më vonë Papa iu përgjigj me ironi të shënjtë. “Ne do t’ju kujtojmë në lutjet tona”).

Ndihmë ushtarake nuk arriti kurrë në Himarë. Misionët fetare vazhduan deri me 1763. I pari misionar, me 1628-1643, ishte qiprioti Neofitos Rodhinos, i cili kishte braktisur ë braktisi fenë ortodokse. Atij i takon merita e hapjes së shkollave fetare në Vuno, Himarë dhe Nivicë.

Periudha e pranisë së tij në Himarë përcakton dhe fazën e parë të Misioni mbi njëshëkullor i Propagandës Fide në Himarë. Faza e dytë shkon deri me 1693 dhe e treta deri në fundin e misionit, me 1763. Përcaktimi i fazave lidhet më shumë me përbërjen e misionarëve. Kështu edhe misionarët e fazes së dytë vazhdojnë të jenë me prejardhje greko-ortodokse.

Nilo Catalano, me prejardhjen spanjolle shënon fillimin e fazës së tretë, që do të pasohet nga Filoteo Zaosi, Bazilio Matranga, Xhuzepe Skivo dhe Ioani Strati (1733) nga Dhërmiu. Kontributi i secilit misionar në favor të katolicizmit nuk kishte me pak vlera se ai i Catalanos. Ndryshimi i vetëm është se ai u varos në Dhërmi.

Abuzimi i radhës është ai në lidhje me kontributin “kombëtar fetar shqiptar” të Catalanos dhe të misionarëve të tjerë paraardhës dhe pasardhës të tij. Ne radhë të parë në atë periudhë asnjë mision fetar nuk kishte lidhje me kombin dhe kombësinë. Kështu që misionarët katolikë, ose bazilianë në Himarë, aq më tepër ata, i

shërbënin me besnikëri misionit për të cilin kishin ardhur, që ishte përhapja e fesë së tyre. Edhe hapja e shkollave i shërbënin këtij qëllimi.

Historia dhe prof. Matteo Mandala na thonë se këta misionarë ishin Bazilian. Nathalie Clayer na njofton se në fillim të shekullit të XVIII, egzistonte urdhëri monastik grek, i bazilianëve të cilët arritën të kishin edhe seminarët e tyre “të destinuar për formimin e klerit të ritit grek, që dhanë po ashtu ndihmesën e tyre për formimin e një elite laike greko-shqiptare” Kjo do të thotë se nga pikëpamja hierarkike ky komunitet njezh autoritetin e Papës, ndërsa në funksionin praktik fetar, aplikonin ritin bizantin në gjuhën greke, i cili zbatohet ende midis arberëshëve të Italisë. Për këtë u quajtën Unitarë-bazilianë. Nathalie Clayer na thotë për këtë se “riti greko-bizantin kishte qenë një element qëndror që karakterizonte italo-shqiptarët dhe, në veçanti, institucionet e tyre specifike (kishat, kolegjet, seminarët) cilësoheshin zakonisht si greco-albanese ose dei Greci (“e grekëve”).

Realiteti ortodoks i Himarës dhe qëllimi i përhapjes së katolicizmit nëpërmjet Unias e bënte më të domosdoshëm, ruajtjen e ritit bizantin, pra atij grek. Kjo do të thotë se edhe shkollat e hapura këtu ishin të karakterit fetar dhe i shërbënin këtij qëllimi edukimit në gjuhën e fesë. Skenaristët e këtushëm dhe të tanishëm, përpiqen me disa “ndoshta”, për fjalor të shqipës, dorëshkrime të humbura etj ta identifikojnë Catalanon me kombëtaristin shqiptar me të hershëm edhe në lëmin e kishës

Por i këto pretendime i rrezojnë pa mëshirë peshkopët arbereshë që vizituan Tiranën në prillin e 2014. Ata deklaruan zyrtarisht se KOASH, “për ne arbëreshët me ritin bizantin në Itali ish dhe qendron si një pikë rrëferimi i përditshëm. Ne nuk kemi asnjë interes material ose territorial dhe fetar këtu në Shqipëri, ku Kishta Orthodhokse e bën shumë mirë e me nderë e shëjtërimit e popullit. ...”

Raportët historike dhe aktuale greko-arbereshe- në sferën fetare e laike - dhe fetare midis arberesheve dhe KOASH-it e bën të pavlerë demonizimin e faktorit grek në debat. Fatkeqësisht e riaktivizuan rishtazi skemën e njohur të antihelenizmit për të forcuar shqiptarizmin, deklaratat e OMONIAS dhe PBDNJ-së. Këto subjekte politike, për rritjen e kredibilitetit të tyre, arritën, që nëpërmjet disa qarqeve të caktuara greke me interesa në minoritetin etnik grek në Shqipëri, të futin në hullinë e tyre Ministrinë e Jashtme Greke. Ky ishte një As në duart e skenaristeve për “memoralizimin” e Catalanos, jo aq në favor të idesë për të krijuar pjedastele për simbole fiktive të një krenarie virtuale kombëtare. Por edhe për ta shkëputur Propagandën e re Fide nga kuadri strikt fetar, drejt një horizonti “laik” me perspektivë të qartë politike dhe gjeopolitike.

Për skenarin ka kohë që punohet

Nga ana tjetër skenari nuk është i momentit. At Foti Fico nga Bregdeti, mbrenda mekateve të tij kishte tërhequr vemendjen Kryepeshkopit Anastas për tolerimet që ishte detyruar të bënte ndaj strukturave katolike, protestande, ungjillore e të tjerë në territorin e Mitropolisë së Gjirokastrës. Fshati i Shen Ilisë përballë Butrintit me banorë katolikë e myslimanë nga Veriu i vendit (nga ku më parë ishte rrezuar me dhunë një kryq ortodoks), u ngrit nga këto strukturat katolike fil pas ngjarjeve të 1997 dhepërbën ndoshta treguesin e parë praktikë i realitetit të pritshëm.

Nuk duhet harruar se censusi i 2011 i nxorri katolikët gati sa dyfish të ortodokseve dhe strukturat ortodokse e kaluan thuaj në heshtje këtë abuzim historik.

Pak para vizitës së Papës së në Shqipëri, shtator 2014, nga “analistë” politikë shumë afër grupit të skenarit të tanishëm pati botime dhe analiza në medja ku ortodoksia shqiptare identifikohej me strukturat ortodokse të shekullit XIV-XV që bënë aleanca me otomanët për të përballuar katolikët. Protokollin e vizitës së Papës kishte parashikuar kreun e ortodoksëve shqiptarë të rreshtuar midis krerëve myslimanë që rrinin vazhdimisht përballë grupit katolik. Një skemë e tillë çuditë dhe vet Papën, i cili tha se “ç’është ky rreshtim sikur jemi në ndeshje!” Vet apostrofat e Papës për “shqiptonjen që duhet t’i kthehet folesë” u interpretua gjithashtu si nxitje për të përqaftuar besimin katolik, atë që po bën vet kryeministri apo figura të tjera laike shqiptare. Nga Dr. Panajot Barka

Nga Panajot Barka

<https://www.javanews.al/vizita-e-bushatit-ne-athine-dhe-disa-mosperrputhje-konceptesh/>

Vizita e Bushatit në Athinë dhe disa mospërputhje konceptesh **27.03.2016 18:59**

Në javën që lamë pas ministri i jashtëm Ditmir Bushati realizoi një vizitë zyrtare në Greqi. Duke u nisur nga raporti i marrëdhënieve midis dy vendeve dhe nga sfidat e kohës, vizita mirrte një rendësi të veçantë. Mirëpo rendësia e prituri derivoi në një rendësi të llojit të veçantë. Kjo për faktin se nga njëra anë ajo tentoi të provokonte statuskwo traditonale në marrëdhëniet dypaleshe, me kusht distancimin nga e kaluara. Në anën tjetër, palët nuk ishin në sinkron drejt këtij synimi.

Fakt është se, në qarqet politikbërëse të strategjisë kombëtare të Greqisë në kuadër të BE-së, ka kohë që punohet për ndryshim kursi të saj, për të trajtuar fqinjët dhe nevojat e popujve respektiv të Ballkanit me sistem referues qytetërimin evropian. Athina ka kohë që e ka kuptuar se roli i saj në Ballkan nuk mund të fitojë parametrat e aspiruara, pa hequr nga këmbët peshat e së kaluarës, pa rivlerësuar e ridimensionuar aleancat e vjetra në Ballkan, të cilat, pavarësisht konveconeve homogjene, qofshin këto edhe fetare, nuk inspirojnë frymë evropiane dhe as i shërbëjnë drejtpërdrejt interesave të saj. Në këtë frymë kjo platformë e politikës së jashtme greke trajton edhe faktorin shqiptar. Madje edhe çeshtjen e Kosovës.

Në këtë kuptim, vizita e Bushatit në Athinë ishte një test. Ministria e Jashtme Greke kishte menduar për këtë edhe elementë të suksesit diplomatik tradicional, siç ishte p.sh fakti i shkollimit në Greqi të çiftit Bushati. Por përpjekja mbeti në kufijtë e testit. Pala greke nuk guxoi të hapte qartazi letrat e veta. Ajo, përveç rezervimit që kishte në lidhje me reagimin e pritshëm të segmenteve të politikës dhe jo politikës që kanë mbetur të ankoruar në shabllonet e një politike të jashtme të së kaluarës së ngurtë, (situatë që mund të mbarojë me të gjitha pakënaqësitë që prodhon kriza greke) hasi edhe në mungesën totale të gadishmerisë së palës shqiptare për të ecur sëbashku në këtë shteg. Madje, kryediplomati shqiptar përveç se e kuptonte homologun grek pa përkthyes, reflektoi një qëndrim që i përshtatet vetëm së shkuarës.

Si në asnjë rast tjetër, në këtë vizitë nuk u fol për arritje dhe nivel shumë të mirë marrëdhëniesh dypaleshe, por për dakortësi në lidhje me egzistencën e problemeve midis dy vendeve, por pa i adresuar ato kongretisht. Për këtë shkak ministrat respektiv folën me të njejtë terma “për gjetjen e mekanizmave për zgjidhjen e problemeve” duke iu referuar kongretisht parimit të së drejtës ndërkombëtare dhe frymës evropiane. Por të dy palët treguan se kishin pikamje përjashtuese në referencat e tyre në këto parime. Ndërsa ministri Koxhias i mëshoi parimit të së drejtës ndërkombëtare si shprehje të frymës evropiane në marrëdhëniet midis dy vendeve, ministri Bushati revijëzoi idenë e interesit shqiptar që mund të rrjedh nga vënia në lëvizje të instrumentave të së drejtës ndërkombëtare në zgjidhjen e problemeve midis dy vendeve. (Përshtypja në lidhje me ndërkombëtarizimin e problemeve midis dy vendeve vjen edhe nga klima e krijuar në opinionin publik shqiptar nga forca politike apo edhe nga medjat)

Diferencim esencial, kishte midis paleve edhe përsa i përket raportit të këtyre problemeve me të tashmën dhe të ardhmën e marrëdhënieve dypaleshe. Për palën greke zgjidhja e këtyre problemeve ka të bëjë me çlirimin prej tyre të së tashmës dhe sidomos të së ardhmës në marrëdhëniet midis dy vendeve dhe popujve tanë. Për homologun e tij Shqiptar, ato janë çeshtje që vijnë nga e shkuara madje “me rendësi e peshë”, por janë edhe “probleme të aktualitetit dhe të së ardhmës së përbashkët”. Pra kumtoi qartë se

bëhet fjalë për një vijimësi problemesh nga e shkuara në të tashmën duke lenë të kuptohet se fajin për këto e ka Greqia. Flet për këtë edhe fakti se z. Bushati, për çdo pretendim të palës greke kishte gati një reciprocitet, herë pa lidhje dhe herë abuziv.

Kështu në kërkesën e palës greke për implementimin e marrëveshjes për varrëzat e ushtarëve grekë renë në tokën shqiptare në luftën kundër fashizmit me 1940-41, Bushati e kondicionoi me pretendimin e abrogimit të ligjit të luftës nga pala greke. Pra, bëhet fjalë për dy gjera krejt të ndryshme. I pari ka të bëjë me detyrimin e palës shqiptare që rrjedh nga zbatimi i së drejtës ndërkombëtare për të renët e ushtrive në vende të huaja, sanksionuar në marrëveshjen dypalëshe të 2009. I dyti, në rast se nuk do të pranohet praktikisht inegzistent, që rrjedh nga realiteti paqësor 76 vjeçar midis dy vendeve; nga fakti se ai ligj nuk kishte asnjë pasojë ndaj Shqipërisë dhe qytetarëve të saj, nga fakti se sot mijrat e emigrantëve shqiptarë në Greqi kanë pasuritë e tyre të njohura ligjerisht nga shteti grek, (qëllimisht ky ligj u lidh me pretendimet e çameve, të cilët aso kohe ishin qytetarë grekë); nga fakti se midis dy vendeve tona është në fuqi një traktat miqësie dhe nga fakti i të qenit bashkërisht vende anëtarë të NATO-s; në rast se juridikisht problemi nuk do të konsiderohet i ezauruar nga vendimi i qeverisë greke me 1987, atëherë do t'i duhet Greqisë të ngrejë pretendimin se Shqipëria ende edhe sot e kësaj dite nuk ka në dorë asnjë dokument juridik abrogues të ligjit të parlamentit shqiptar të 1939, sipas të cilit Shqipëria i shpallte luftë çdo vendi me të cilin ishte në lufte dhe Italia, (në rastin kongret Greqia) ligj që u bë shkak i dekretit të mbretit të Greqisë sipas të cilit Greqia ishte në luftë me Italinë dhe Shqipërinë pas sulmit ndaj saj me 28 tetor 1940. (Italia pati guximin dhe abrogoi ligjin ngjashëm të luftës ndaj Greqisë).

Po ashtu zoti Bushati, kërkesës së Presidentit grek për respektimin e të drejtave të minoritetit etnik grek në Shqipëri iu përgjigj me kërkesat për të drejta që i sigurojnë identitetin etnik e kulturor të emigrantëve shqiptarë në Greqi. Së pari, pavarësisht të drejtës për këto kërkesa, z. Bushati duhet të dijë se Minoriteti Etnik Grek në Shqipëri dhe emigrantët shqiptarë në Greqi mund të jenë faktorë që ndikojnë në marrëdhëniet midis dy vendeve, por në statusin e tyre juridik dhe etnik nuk ka asgjë të barabartë që të mund të krijojë bazë reciprociteti dhe as ka praktikë të tillë në botë. Së dyti, ai pohoi indirekt se në lidhje me Minoritetin Etnik Grek në Shqipëri, shteti shqiptar që nga themelimi i tij, nuk ka ratifikuar asnjë dokument të plotë juridik, (me përjashtim të protokollit të Korfuzit) që t'i njohë dhe t'i garantojë këtij minoriteti statusin etnik dhe të drejtat e tij në shtetin shqiptar. (Statusi i këtij minoriteti në Shqipëri është një formalitet praktik që buron nga një realitet i caktuar apriori nga forcat pushtuese italiane të Jugut të vendit me 1916-1920).

Tregues që kreu i diplomacisë shqiptare nuk dha asnjë garanci për ridimensionimin e marrëdhënieve midis dy vendeve është edhe fakti që në takimet e tij me përfaqësuesit e shoqatave të emigrantëve shqiptarë në Greqi më shumë ishte i interesuar t'u tregonte se si i kishte kërkuar palës greke abrogimin e ligjit të luftës, se sa t'u fliste për përpjekjet për përmirësimin e marrëdhënieve midis dy vendeve që do të çojë në përmirësimin e kushteve të tyre të punës e jetesës në Greqi (Pra ai kondicionoi këto marrëdhënie me abrogimin e një ligji faktikisht dhe juridikisht inegzistent dhe rrjedhimisht pa asnjë pasojë mbi ta dhe popullin shqiptar)

Në këtë kuptim falenderimet e përsëritura të Bushatit për ndihmën e Greqisë në rrugën euroatlantike të Shqipërisë, nuk kanë asnjë vlerë kur të paktën nuk përbejnë shkak për përmirësimin e marrëdhënieve dypalëshe dhe krijimin e një klime besimi reciprok. Aq më keq kur Shqipëria nuk ka bërë asgjë në favor të Greqisë, siç ndodh me vendet e tjera të cilësuar nga Shqipëria si aleatë strategjikë. (Merre me mend çfarë do të ndodhte në rast se Greqia do të sillej si Çekia, e cila u bë gati të bllokonte MSA të Shqipërisë me BE për të mbrojtur interesat e një firme private çeke në Shqipëri)

Si përfundim vizita e zotit Bushati në Athinë konfirmoi edhe një herë se në raport me Greqinë, Tiranës, më shumë se përmirësimi i marrëdhënieve dypalëshe i intereson egzistenca e problemeve me synim të pahequr për të etiketuar në sytë e shqiptarëve Greqinë si fajtoreshë permanente, situatë që shërbën për të ushqyer nacionalizmin e trashëguar antihelen në segmente të caktuara të shoqërisë shqiptare, për ta përdorur në vijim si valvul shkarkimi të problematikës serioze e gjithëplanëshe të brendshme. Një manipulim i tillë e bën gjithashtu, më të lehtë lojën e politikës shqiptare në favor të tretëve, interesat e të cileve janë historikisht kundër interesave të bashkëpunimit shqiptaro-grek, si i vetmi bashkëpunimi që u garanton, si Greqisë edhe Shqipërisë një rol strategjik në Ballkan dhe me gjerë në Evropën qendrore e juglindore. (Aktivizimi së fundmi i interesave të Austrisë në rajon e përafron shumë tabllo e fillim shekullit të kaluar.) Në lidhje me këtë, vet Tirana tregon mosmirënjohje praktike për faktin se në Greqi jetojnë më shumë shqiptarë, emigrantë të brezit të ri, se në çdo vend tjetër të botës, se Greqia, që nga 1990 u bë pjesa kryesore e zgjidhjes së krizave të perseritura në Shqipëri, se Greqia është partneri ekonomik i saj më i rëndësishëm në rajon, se në spitalet e Greqisë gjeten shërim falas me dhjetra mijra shqiptarë, se kultura greke përbën pjesën më aktive të atraksionit kulturor e turistik shqiptar etj.

Po ashtu, rezultatet e vizitës Bushati në Athinë tregojnë se po nuk ndërmjetësuan zhvillimet të tjera korrigjuese e pozitive, do të jetë i vështirë rinovimi i traktatit të miqësisë midis dy vendeve, i cili këto 20 vjet edhe pse ishte më shumë në pozita inaktive, luajti një rol primar në garantimin e një niveli të mirë marrëdhëniesh midis dy vendeve.

Nga Prof. Asoc. Panajot Barka.

<https://www.javanews.al/vote-akademike-dhe-intelektuale-ge-universiteti-te-identifikohet-me-gjirokastrën-dhe-e-ardhmja-e-saj-me-universitetin-e-rilindur/>

Votë akademike dhe intelektuale për Universitetin

02.04.2016. 13:56

Para disa vitesh botova një shkrim me titull “Fundi i paralajmëruar i një qyteti”. Fjala është për Gjirokastrën. Madje kur qyteti ishte në kulmin e lulëzimit të tij prej parave të pista. Tani qyteti i njëmijë dritareve dhe i po aq vlerave, po e përjeton realisht këtë fund të paralajmëruar.

Shkaku për të qenë Kasandër lidhej me realitetin e Universitetit “E. Çabej”. Kjo se Gjirokastra i ka dhënë atij vendin e nderit në raport me veten dhe me vlerat e saj. Pikërisht, në pikun e lulëzimit të qytetit, Universiteti po kthehej në hije të vetvetes, qoftë si institucion akademik me tradita, qoftë për nga roli i tij në shërbim të komunitetit. Në këtë plan ai nuk mundi të bënte përjashtimin nga rrenia e lirë e arsimit universitar në vend, apo edhe i shoqërisë në tërësi. Qëndrimi mospërfillës i shtetit ndaj këtij universiteti “provincial”, (që për sa i përket profesionalizmit akademik i bënte karshillek kryeqytetit për dekada me radhë), mbi supet e të cilit ishte mbështetur fati i Gjirokastrës dhe i rajonit më të gjerë, e bënte më të dukshëm degradimin e tij.

Nga ana tjetër vlerat e veta (dijen, kulturën, civilizimin, bashkëjetesën harmonike multifetare dhe multietnike etj.), qyteti i mishëroi dhe ia mirëbesoi Universitetit. Por, ai tregoi se nuk diti t’i administrojë ato, jo thjesht si detyrim akademik, por sidomos, si vlera identitare të një qyteti me kontribute historike për gjithë vendin.

Universiteti nuk kuptoi se Gjirokastra i kishte lenë në administrim 27 muzeume, (tanimë të shkatërruara e të vjedhura), galerinë e arteve, të dytën pas Tiranës, (tani të sakatuara, të ngrënë nga lagështia dhe dora hajdute), teatrin, orkestrën simfonike, kinemanë, një kështjellë që e klasifikon të parën në Ballkan dhe jo për nga madhësia, por nga vlerat e kulturave perandorake të mishëruara në të, një ansambël arkitekturor qytetar me dhjetëra monumente kulturore të kategorisë së parë, një site arkeologjik nga më të pasurat në Ballkan. Qyteti i mirëbesoi Universitetit studimin dhe vlerësimin e marrëdhënieve tradicionale shoqërore nga më interesante në botë, emra personalitetesh që u bënë shtylla vertebrale e identitetit kulturor e kombëtar të vendit etj, turizmin dhe perspektivën ekonomike e kulturore të tij.

E ndërsa dimensionin e trashëgimisë i jepte qytetit të drejtën të kthehej në pasuri botërore të mbrojtur nga UNESCO, Universiteti mbyllet në guaskën e tij, “të dijës për dije”. Vetpërjashtohet nga misioni i tij i dyfish, i administrimit dhe udhëheqjes së këtyre vlerave.

Rrudhja e tij nuk i shërbente qytetit as edhe në aspektin semplast e pragmatist. Pakësimi i studenteve, solli pakësimin e pjesës më aktive të konsumit, që stimulon tregun dhe gjallërinë rinore. Ndërsa shndërrimi i studentit nga subjekt dijesh në objekt përfitimi, i hoqi Universitetit të drejtën morale për të qenë pjesë dhe pararojë e komunitetit, duke kultivuar kompleksin e fajit, me gjithçka ai prezupozon. Zbehu fillimisht integritetin për të pasur mbështetjen shtetërore për të dalë nga zgripi. Madje, nuk pati as forcën e moralin për të përballuar padrejtësitë ndaj tij. Kjo erdhi edhe për shkakun se gjirokastritët, humbën besimin ndaj Universitetit. Gabimisht lejuan që ai të konsiderohet pronë e klaneve të caktuara brenda e jashtë tij. Kthyen në normë të sjelljes së tyre indiferentizmin deri në kultivimin e dilemës: – më mirë universiteti të mbyllet se sa i hapur. (!) Kjo është e pafalshme për gjirokastritët e mençur dhe patriotë, për komunitetin e tyre, të emrave të shquar, për qytetin që në shekuj ka bërë kaq sakrifica

për dijen, kulturës dhe civilizimin. Pikërisht këtu qëndron dhe fajti i shtetit, i qeverive dhe i partive politike. Aq më shumë nuk mund të justifikojnë indiferencën e tyre me gjoja pathyeshmerinë e interesave mesquine edhe kur ato shpalosen në emër të autonomisë universitare. Pranimi i kësaj sfide do të thotë të bëhesh pjesë e fatalitetit për Gjirokastrën.

Universiteti është Gjirokastra dhe e ardhmja e saj është Universiteti. Ky është binomi mbi çdo dilemë, binomi që garanton dhe kthesën rilindëse të tyre.

Kjo do të thotë se akti zgjedhor në universitetin e Gjirokastrës, ndryshe nga të gjitha universitetet në Republikë, është i lidhur me këtë mision. Ndaj dhe zgjedhjet në këtë Universitet nuk mund të konsiderohen si çështje e brendshme e tij, por e të gjithë komunitetit. Nga ana tjetër, shndërrimi i zgjedhjeve në universitet në çështje publike, do të çlirojë edhe energjitë e brendshme të stafit akademik, pjesë e të cilit është marrë peng i interesave dhe presioneve.

Këtu qëndron edhe sfida e dytë. Ajo e stafit akademik. Na takon fillimisht neve të marrim përsipër ndryshimin e fateve të Universitetit, pavarësisht se kjo ka cilësinë e gurit të Sizifit. Na takon neve të tregojmë se e meritojmë të jemi pjesë e stafit akademik të një universiteti me vlera të tilla. Na takon neve t'i japim votës tonë pavarësinë akademike dhe intelektuale. Një pavarësi e tillë e votës kërkon prej se cilit nga ne të çlirohemi nga frika kolektive dhe individuale.

Së dyti, çdonjëri nga ne duhet të bëhet i përgjegjshëm, se pavarësisht detyrimeve, lidhjeve, klaneve, duhet të votojë ata njerëz që kanë mundësi të sjellin ndryshimin që i duhet realisht Universitetit. Të tregojë se, në rast se strukturat përgjegjëse për situatën e nderë në universitet nuk duan t'i hapin rrugë ndryshimit e zhvillimit, ai di të distancohet prej tyre me votën e tij. Me një votë të tillë të tregojë se askush nuk mund të fshihet pas njerëzve të mirë e me moral të pastër me qëllim që nesër ta marrin peng në drejtimin e tyre.

Së treti. Në mjediset universitare ka njerëz që mbjellin fatalitet, se gjendja nuk mund të ndryshohet. Dhe më keq, këtë fatalitet e lidhin me klimën e rehatisë së krijuar duke thënë hapur se ndryshimi i pretenduar si domosdoshmëri shpëtimi i Universitetit, do të prish këtë standard rehatie dhe të raporteve të përmbysura me studentin. (!!)

E lidhin standardin e rehatisë vrasare të së ardhmes së tyre, me gjendjen në përgjithësi në vend dhe me garancinë e tyre gjoja politike se universiteti nuk do të mbyllet.

Por, për çdo anëtar të stafit akademik duhet të bëhet e qartë se e vërteta është krejt ndryshe. Me ligjin e ri të arsimit të lartë buxheti i shtetit mbulon vetëm një përqindje aspak të lartë të rrogës bazë. Pjesa tjetër duhet të mbulohet nga të ardhurat që siguron vet institucioni, që vijnë nga studentët, projektet, shërbimet ndaj të tretëve etj. Por nëse nuk ndodh ndryshimi cilësor, atëherë nuk mund të rritet numri aktualisht shumë i ulët i studenteve, me pasojë uljen e të ardhurave. Nëse rehatia nuk zëvendësohet me projekte dhe me shërbime ndaj të tretëve, pagat relativisht ulen. Nëse, autoriteti i universitetit nuk angazhohet që projektet dhe shërbimet ndaj të tretëve të bëhen pjesë integrale e të gjithë stafit akademik dhe jo e pjesës së privilegjuar rreth tij, atëherë rroga e shumicës do të jetë disa herë më e ulët se e kësaj pakice të privilegjuar. Nëse të ardhurat nga burimet e tjera (përveç buxhetit të shtetit) do të shkojnë masivisht për tendera dhe jo në funksion të të ardhurave të pedagogëve, rroga e stafit akademik do të jetë me e ulët se ajo e administratës.

Lë të mos harrojmë se në këtë universitet 75% e stafit akademik i duhen deri në pension mesterisht 25 vjet punë. Kjo do të thotë se ata duhet të mendojnë seriozisht për të ardhmën e tyre dhe të mos nisen nga ajo pakicë e gardës së vjetër që, për pak vjet e mbyllin karrierën dhe rehatia u shkon shumë përshtat, aq më tepër kur duan të kenë në dorë edhe paketën kontrolluese të drejtimit të universitetit.

Lë të mos harrojnë ky 75 % i stafit akademik se fati i tij është i rrezikuar edhe për faktin se Universiteti, për shkak të qëndrimit të Ministrisë, por edhe të mos këmbënguljes së duhur të autoritetit drejtues të Universitetit, është i vetmi në vend me dy fakultete dhe po të vazhdojë kështu shumë shpejt mund të kthehet në akademi apo kolegji univeristar, pra të mos jetë universitet. Kredibilitetit i tij rrezikohet edhe nga fakti se nuk ka 18 anëtarë të stafit me titull profesor, pra nuk ka të drejtë të promovimit të titujve akademikë, por edhe vështirësohet shumë për studimet e nivelit të tretë. (!!)

Një rrezik real i vjen universitetit të Gjirokastrës edhe nga faktori politik aq i përfulur se fundi për imitimimin të Ali Pashës. Duket se ai ka gjetur një mënyrë origjinale për të mënjanuar konkurrencën e universitetit të Gjirokastrës në forcimin e filialit të tij të paligjshëm të universitetit të Tiranës në Sarandë. Ai synon të përkrah në universitetin e Gjirokastrës atë krah, i cili si shpërblim, të pranojë që Universiteti i Gjirokastrës të mos jetë konkurrues për filialin e tij. Njëkohësisht t'i garantojë atij rolin e preferuar në tendera të siguruara në emër të zhvillimit të universitetit të Gjirokastrës.

Së fundi dua të them se këtë shkrim e aprovuan dhe vlerësuan shumë nga kolegët e mi të stafit akademik në Universitetin e Gjirokastrës. Por nuk pranuan ta firmosin atë. Gjithsesi, i ftojë t'i japin vlerë akademike dhe intelektuale votës së tyre për të mirën e vetës, të universitetit dhe të komunitetit gjirokastrit. Kjo është më e rëndësishme si firma në këtë shkrim.

FUND.

Nga Panajot Barka

<https://www.faxweb.al/cfare-ndodhi-ne-takimet-e-ditmir-bushatit-ne-janine-dervician-dhe-dropull/>

<https://www.javanews.al/bushati-ne-dervician-kakavije-dhe-janine-dhe-marredheniet-greqine/>

Çfarë ndodhi në takimet e Ditmir Bushatit në Janinë, Dervician dhe Dropull

06.11.2017

Fundjaven që shkoi Ministri për Evropën dhe Punë të Jashtme Ditmir Bushati, i shoqëruar nga Ministria e Kulturës Mirela Kumbaro përshkuan një intenerar nga Gjirokastra në Janinë ku patën tre qëndrime për vizita e takime: në Dervician (në minoritetin etnik grek), në pikën e kalimit kufitar me Greqinë, të Kakavijës (midis emigranteve të bllokuar) dhe në Janinë (me emigrantët nga Shqipëria në këtë qytet).

Në kompleksitetin e tyre këto tre stacione, as më shumë e as me pak, shërbyen si një pasqyrë reale të klimës në marrëdhëniet midis dy vendeve, Greqisë e Shqipërisë, nisur fillimisht nga raporti i qeverisë me minoritetin etnik grek.

Bëhet fjalë për një klimë të renduar, që shpaloset në prag të një takimi të Ministrit Bushati me Homologun grek N. Koxhas në Greqi, me pritshmeri të lartë për marrëdhëniet midis dy vendeve, të paktën sipas Bushatit dhe në momentin kohor që lidhet me nevojën e rinovimit të Traktatit të Miqësisë dhe Bashkëpunimit midis dy vendeve. Pra bëhet fjalë për një cikël të ri përkeqësimi të adresuar kryesisht nga pala shqiptare me inkubator dhe amplifikator medjat dhe si zakonisht me dimesionin antihelenë. E reja tek ky cikël përkeqësimi nuk qëndron vetëm tek fakti se tenton të injektohet tek dimesioni i marrëdhënieve njerëzore midis dy popujve, deri tani të cenuar pak ose aspak, por, për herë të parë po provokon një reagim vertikal dhe horizontal edhe në palën greke, me pikë goditjeje qeverinë shqiptare.

Por lë të analizojmë këtë situatë me pikë referimi tri stacionet e Bushatit në këtë fund jave.

Në Janinë numri i emigrantëve shqiptarë (disa ishin minoritarë grekë) më të cilët u takua Ministri numëroheshin me gishta, kur dihet se në Janinë jetojnë me qindra emigrantë shqiptarë. Ky bojkotimi masiv i Ministrit më shprehës për interesat e emigranteve nuk ka aq lidhje me humbjen e besimit të tyre ndaj politikanëve dhe qeverisjës në Shqipëri. Më shumë është tregues i kundërshtisë së tyre ndaj politikës që ndiqet nga Tirana ndaj Greqisë. Shkurt, një politikë e tillë atyre u prish shumë punë. U prish qetësinë, harmoninë, bashkëpunimin, integrimin, raportet evropiane të shumicës dërmuese të tyre të vendosura me shtetin rezidentë të tyre, Greqinë, gjë për të cilën shumë pak mendohet në Shqipëri.

Aq më e veshtirë bëhet jeta e tyre në Greqi nga çfryrjet nëpër medjat të patriotizmit, anakronik, vulgar e nacionalist antihelenë manipuluar e servitur prej politikës si një alkimi për të tërhequr vemendjen nga problemet e përditshme e të lidhura me gjënë më të thjeshtë, mbijetesën. Pra kemi një dyzim, ose një përthyerje në qëndrimet shqiptare ndaj Greqisë. Ato qindra mijrat e shqiptarëve që jetojnë në Greqi kërkojnë nga Tirana të zbatojë një politikë miqësie, mirëkuptimi e bashkëpunimi, ndërsa, në kundërshtim frontal me ta, një pjesë e mirë e shqiptarëve në Shqipëri, sidomos opinionbërësit publik, kujtojnë se do të zgjidhin probelet e brendshme të tyre duke prodhuar e konsumuar antihelenizëm.

Kjo gjë u evidentua me qartë në stacionin e dytë të Ministrit, atë në Kakavi. Të ndodhur midis shqiptarëve të bllokuar për orë të tëra në kufi tek po udhëtonin për në Greqi, të dy ministrat, Bushati dhe Kumbaro, provuan reagimin e tyre të ashpër.

Qytetarët shqiptarë të çliruar nga tutela politike dhe të revoltuar nga bllokimi shumëorësh në kufi, bënë fajtorë qeverinë e tyre për ato orë të mundimshme.

Atyre nuk u interesonte njoftimi zyrtar i palës greke se kufiri u mbyll për shkaqe teknike. Medjat e Tiranës kishin injektuar tek veshi i tyre i revoltës lajmin se vuajtjet e tyre ishin një hakmarrje greke për ngjarjet në Himarë !!! Dhe megjithatë ata kishin një përgjigje. Fajin ia ngarkonin Tiranës. Dhe këtë ia thoshin drejtpërdrejt dhe në sy Ministrin më kompetentë për punët e tyre. Kështu që medjat në Tiranë me hamendesimet e tyre se prapa bllokimit të kufirit nga pala greke kishte arsye politike, nuk bënë gjë tjetër veçse nxisnin nga njëra anë, revoltën ndaj qeverisë së Tiranës tek pjesa e shqiptarëve që kanë lidhur jeten e tyre reale me Greqinë, dhe nga ana tjetër antihelenizmin tek shqiptarët që duan të jetojnë me nacionalizmin e semurë.

Në këtë kendveshtrim, më i vështirë dhe më i komplikuar ishte për Bushatin dhe Kumbaron takimin në fshatin e njohur të minoritetit grek, në Dervician të Gjirokastrës. Ishte mëse e qartë që Bushatit, në prag të takimit informal ose formal me homologun e tij grek, Nikos Koxhas, i duhej një takim i tillë, madje më sa më shumë minoritarë grek të pranishëm dhe sa më shumë entusiast.

Dihet se në bisedimet e pritshme midis tyre çeshtjet e minoritetit dhe të drejtave të tij, ligjit i sapo aprovuar për minoritetet, problemi i pronave në terësi (jo vetëm në Himarë) etj, do të jenë shumë lartë në axhentën e Ministrin të Jashtëm Grek, pasi edhe sikur ai të dojë t'i anashkalojë, nuk mund të injorojë presionin politik opozitar e të opinionit publik grek.

Nga ana tjetër, lideri politik i minoritetit etnik grek në Shqipëri ka kohë që i ka hedhur urat e komunikimit me qeverinë. Ky fakt do të kishte pak rëndësi nëse komuniteti i minoritetit etnik grek do të manifestonte një qëndrim ndryshe nga liderri i tij. (Ky në fakt përbënte edhe një nga synimet e Ministrin Bushati në Dervician). Fatkeqësisht, u provua se në minoritet po kthehet në fenomen pa precedent në të shkuarën klima refraktare ndaj qeverisjes.

Dhe nuk është thjeshtë produkt i lojës së kryeministrit që përplaset me Dulen për të rritur kredibilitetin e vet antihelen në mjedisin shqiptar dhe i Dules që përplaset me Ramën për të rritur aksionet e tij të rena përtokë në minoritet (kur mbetet politikani minoritar me i pavotuar nga ky komunitet). Takimin e bojkotuan të gjithë përfaqësuesit e tjerë të Minoritetit me përjashtim të atyre të PS-së në bashkinë Dropull. Organizatorët, njerëz nga minoriteti grek pranë PS-së e patën të vështirë t'i bindnin ata për pjesëmarrje. Aq më keq kur vet ata tentuan ta shfrytëzonin situatën për të treguar forcën e tyre politike në këtë bashki, (të pranishëm në takim ishin thjeshtë anëtarë të PS-së në bashkinë e Dropullit) duke e shndërruar kështu praninë e dy ministrave në pjesë të luftës politike në homogjenitetin etnik në Dropull.

Zërat e atyre (midis tyre dhe unë) që kërkojnë që përfaqësuesit e minoritetit duhet t'i kthehen dialogut konstruktiv me qeverinë dhe qeveria, ashtu si shumica, nuk ka pse manifeston se ka frikë nga një minoritet dhe për këtë duhet ta vendos nën kontroll, po kthehen në minorancë.

Pikënisja për një situatë të tillë duket se kësaj here është problemi i krijuar në Himarë dhe aprovimi i ligjit për minoritetet. Problemi i promovuar në Himarë është real, por, fatkeqësisht në qasjen e tij u kap pas majës së aisbergut dhe qëllimshëm në menyrë të njëanshme. Trajtimi i problemit në Himarë si raport i një grupi himariotesh, të deklaruar të etnisë greke dhe i pasurive të tyre me ligjin në kushtet e zbatimit të një pjese të planit rregullues të qendrës historike të Himarës, nuk ka të bëjë aspak me problemin real dhe thelbin e tij këtu.

Po provohet se konflikti për zbatimin e planit rehabilitues në qendrën historike të Himarës, po merr një zgjidhje administrative shpërblimesh për efekte të interesit publik. Palët politike e përformuan nga pozita nacionaliste, si një përplasje për interesa ernike. Kërkuan nga njëra anë të spostojnë vemendjen dhe të fshehin krimin e madhë, që nën përgjegjësinë e tyre direkte ka ndodhur dhe po ndodh në Himarë për vite më radhë. (Vihet lehtësisht re se faktorët e lartë politikë të mpleksur në problemin e Himarës tregojnë se kanë nxjerrë shpatat kundër njeri tjetrit.

Deklarojnë se kanë dokumenta shumë të rënda faji ndaj njeri tjetrit, por kërcenimet arrijnë deri në vijat e kuqe të kompromisit për të ruajtur njëri tjetrin nga përgjegjësitë penale) Nga ana tjetër, promovimi i problemit si antihelenizëm nga palët politike, në llogore pro dhe kundra, synon, marginalizimin e elementit grek në Himarë, sfumimin në emër të patriotizmit të reagimit të komunitetit më të gjerë himariot dhe shoqëror për aq sa ndodhin në Himarë, për të krijuar kështu terrenin e duhur parasë së pistë dhe krimin të organizuar për ta kryer “këtë mision” me fanelë patriotike.

Pra, shihet qartë se në përkeqësimin e marrëdhënieve me Greqinë po shkohet larg dhe pak mendohet për normalizimin e tyre. Dhe me keq, një situatë e tillë pengon dhe ngushton përditë mundësitë e kthimit pas. FUND U Botua tek JAVA dhe SHUPLAKA me date 06.11.2017

Nga Panajot Barka

<http://www.javanews.al/postkreta-si-verifikim-antialogut-qe-imponon-pseudoegoizmi-nacionalist/>

<https://faxweb.al/post-kreta-si-verifikim-antialogut-qe-imponon-pseudoegoizmi-nacionalist/>

<http://www.gazetatema.net/2017/11/16/postkreta-si-verifikim-i-antialogut-qe-imponon-pseudoegoizmi-nacionalist/>

PostKreta si verifikim i antialogut që imponon pseudoegoizmi nacionalist.

16.11.2017

Pavarësisht nga përpjekjet për të fshehur të vërtetën, ditët e post Kretës ofrojnë realitetin e problemit në marrëdhëniet e Shqipërisë me Greqinë. Nuk ka të bëjë me ligjerimin që konsumojnë përditë medjat, opinionbërësit, politika dhe segmentë të tjerë. Ky ligjerim është shprehje e mentalitetit dhe epersisë që ai ka krijuar mbi problemet reale dhe mundësitë e zgjidhjes së tyre, i marrjës peng të këtij reraliteti, në atë shkallë sa që në çdo ballafaqim me të vërtetën prodhon frikshëm energji negative dhe reaksion. Thelbi i tij lidhet me mbajtjen gjallë të ideve romantike që i shërbyen egos nacionaliste të shek. XIX. Kuptohet që tek çdo popull, qoftë ballkanas apo evropian, pavarësisht vokalitetit dhe peshës politike, janë evidente linja shprehëse të egos etnike. Në rastin e Shqipërisë, qoftë si pasojë e traditës komuniste, apo i krizave të brendshme dhe nëvojës për të tërhequr vemendjen e publikut nga ato, qoftë në kushtet e mungesës së ideve alternative që promovojnë vizion evropian, apo edhe të investimeve të të tretëve në këtë drejtim, realiteti i egoizmit etnik iu injektua dhe iu imponua si misherim vital, politikës dhe diplomacisë zyrtare dhe opinionit publik.

Flet për këtë përpjekja për ta paraqitur takimin e Kretës si historik, në emër gjoja të asaj se diplomacia shqiptare për herë të parë i mblodhi në një paketë problemet e historisë dhe të së tashmës dhe ia la mbi tavolinën palës greke, pa bërë lëshime, apo edhe kultivimi para takimit i iluzioneve për pritshmëri triumfale.

Kjo është logjika e pashmangshme të këtij mentaliteti, e adresuar nga teoritë banale se në themel të Greqisë, të kombit grek dhe të arritjeve të tij historike e kulturore janë shqiptarët; nga promovimi i hartave me “troje shqiptare” deri në Pelopenez, (kufiri i fundit i Perandorisë Otomane në Greqi, por që mban gjallë centrifugalizmin shqiptar të kohës të Perandorisë Otomane); nga pretendimi si truall kombëtar shqiptar të gjeografisë së mitologjisë dhe të kulturës së lashtë greke; nga teoritë e dështuara Fallmerayerane, që mohojnë vazhdimësinë e grekëve të sotëm nga grekët e lashtë dhe atribuimi i kësaj trashëgimie shqiptarëve; nga paraqitja e Greqisë dhe grekërve si armiq përmanent që synojnë copëtimin e Shqipërisë dhe për pasojë, helmojnë raporte miqësore midis popujve, sidomos të rinisë.

Por, ky ligjerim masiv dhe shumëplanesh i cili ka fituar një status publik paprekshmerie që i shkon përshtat tabuve, bie ndesh me çdo lloj parimi të fqinjësisë së mirë në frymë Evropiane. Me këtë status iu imponua bisedimeve në Kretë, duke përjashtuar çdo pritshmeri jashtë këtij kuadri. (Të mendohet për një çast se çfarë do të ndodh nëse pala shqiptare do të pranojë të heq nga literatura zyrtare shkollore “trojet shqiptare” të Çamerisë dhe të gjithë Epirit të Jugut). Problemi, me fajtor primar politikën, e cila për konsum të brendshëm politik e stimuloi atë, bëhet më i vështirë, se është lëjuar të shkojë shumë larg pa lëjuar hapësira për kthim prapa.

Kuptohet që edhe pala greke, në kushtet e njohura ekonomike, politike dhe sociale nuk mund të anashkalojë faktorët e egos nacionaliste greke, pavarësisht nga mungesa e peshës në qeverisje, por me ndjeshmëri të lartë, sidomos pas ngjarjeve në

Himarë. (Në Shqipëri qëllimisht është ngatërruar vazhdimisht faktori jo zyrtarë me qëndrimet zyrtare të shteti grek ndaj Shqipërisë) Nga ana tjetër, argumenti “i Shqipërisë së madhe”, artikuluar në mënyrë formale dhe informale, i cili nuk lë jashtë Greqinë, i bën sensibilitetet dhe shqetësimet greke, të tilla që të kenë mirëkuptimin edhe të faktorit ndërkombëtar. Në këtë prizëm Ministrit Grek Kotzias, i duhej të ishte i kujdesshëm në Kretë. E kondiciononte këtë edhe propozimi i tij në vizitën në Shqipëri, qershor 2016, i mohuar nga Tirana, për një aleancë me faktorin shqiptar në Ballkan me horizont njohjen e Kosovës, që atij i kushtoi jo pak.

Gjasat tregojnë se Athinës i duhej të bëhej në këtë takim pak Çeki, që për interesat e një firme private të saj në Shqipëri, kërcenoi me veto në BE. Të bëhej pak Bullgari, e cila me disa mesazhe bllokuese për hapjen e negociatave integruese të Shqipërisë në BE, fitoi një minoritet kombëtar në Shqipëri, të bëhej pakëz Itali e cila, si “shpërblim” që hedh në det qindra shqiptarë, merr falinderimet e Tiranës zyrtare, për arsye se nxjerr nga fundi i detit një pjesë të truapve të tyre, .. ose pak Turqi etj. Pra, të dalë nga praktika e deritashme të përkrahjes pa kushte të integritetit të Shqipërisë në organizmat Euroatlantike, pa marrë kurrë ndonjë falenderim .

Pra, në këtë logjik takimi i Kretës konfirmoi jo aq egzistencën e problematikës në marrëdhëniet midis dy vendeve, se sa mentalitetin e njëanshëm që provokon “problematikë të komplikuar” duke e ricikluar çështje të tejshkuara dhe për interesa, shpesh të të treteve, që të kthejnë historikisht pas. Fakti i pajtimit të të gjithë të interesuarve me vendimin për të mbajtur sekret përmbajtjen e bisedimeve, është i mjaftueshëm për të mbështetur këtë tezë.

Pas kësaj shqetësimi po bëhet përditë dhe më i dukshëm. Nxitoi ta shprehte i pari kryeministri Rama, i cili e karakterizoi Kretën si sukses për faktin se palët pas vitesh replikash në distancë, u ulën në tavolinën e bisedimeve. (!!)

Paralelisht, faktorë potentë që shquhen në kultivimin e mentalitetit shqiptar antihelenë, nxituan të zbusnin efektet në lidhje me iluzionet e krijuara po prej tyre për rezultate spektakolare në favor të palës shqiptare. Avancimi i bisedimeve me zgjidhje në favor të të dy vendeve do të vinte në dyshim “drejtësinë” e klanit antihelenë, ndërkohë që justifikimi se “ishte takimi i parë dhe nuk priteshin rezultate” nuk bind, se takimit i paraprinë bisedime teknike dypaleshe që zgjaten dy vjet.

Shëmbulli më të spikatur vjen kolonel Pashaj. Ai që gati u shpall hero se përndezi “patriotizmin” për “tradhëtinë” në marrëveshjen e detit, para ca ditësh, në një të përditshme të Tiranës deklaroi se, “faktor i për këtë marrëveshje është pala shqiptare”. Pranon se marrëveshja “nuk ka qenë kundër Shqipërisë”. Ngarkon me teknikentet shqiptarë pasi demi që i shkaktuan vendit është se “prishja e marrëdhënieve midis dy vendeve” dhe porositi “të mos shkohet në arbitrazh”(!!). Në fakt zoti Pashaj, iu kundërvu Gjykatës Kushtetuese, e cila në thelbin e argumentimit të vet pranon se negociatorët e marrëveshjes ndoqën një rrugë ligjore, në respekt të akteve ndërkombëtare. Ajo kërkon antikushtetshmerinë e marrëveshjes me kërkesën për zbatim të parimeve të tjera, “më të leverdishme” për vendin, të cilat, po sipas Kushtetuesës, në të gjitha rastet janë produkt i vendimeve të Gjykatave Ndërkombëtare dhe aspak produkt negociimi dhe marrëveshjeje dypaleshe. (Arbitrazhi është forma më e thjeshtë e këtyre vendimeve.) Këtu ka edhe momente të tjera të dyshimta. Pse nuk u dënua asnjë nga negociatorët e marrëveshjes, “për tradhëti të lartë” por disa prej tyre u ngriten në përgjegjësi dhe perse qeveria do një marrëveshje “të rrezuar”?

Po ashtu, edhe problemet e tjera të paketës shqiptare në Kretë ishin paragjykuar paraprakisht nga mentaliteti i egos antihelene nacionaliste, kuptohet pa argumente. P.sh. në të ishte përfhsirë dhe “çështja çame”.

Nuk duam t'i referohemi vendimit të panegociueshëm të palës greke për këtë problem, por asaj se çfarë do thotë pala shqiptare nëse do të kishte në tavolinë dokumentin britanik PRO/FO 371/48094 R 18138, sipas të cilit shefi i misionit të aleatëve në Epir, Cris Woodhouse, pranon se Zervës iu dha urdhër për të pastruar Epirin nga Çamët. Çfarë do të thotë nëse do t'i vihen përpara vendimet e gjykatave greke që i akuzojnë çamet edhe për përpjekje të armatosur për cënim të tërësisë territoriale të Greqisë, për përmbysje të dhunshme të pushtetit lokal në Thesproti, të cilën edhe vet pushtuesit nuk e prekën, për vrasje dhe reprezalje kundër popullsisë civile greke? Në Thesproti është themeluar se fundmi një shoqatë e viktimave të çameve bashkëpunëtorë të pushtuesve. Doli në qarkullim edhe libri me dokumenta nga arkivat gjermanë mbi veprimtarinë bashkëpunuese me armë në dorë me nazistët të mbi 3 200 çameve. Në arkivat greke, egzistojnë dokumente italiane, turke apëo dhe austrohungareze, që vërtetojnë se elementi çam në Thesproti u përdor që me 1913 nga këto fuqi për të krijuar destabilitet në Epir. Me 1940 lufta italogreke kishte si pretext provokimet çame dhe si kasus bashkimin e Çamerisë me Shqipërinë.

Përsa u përket të reneve grekë të cilët janë të renët e fitorës së parë lundër makinëns fashiste, janë dhe të vetëm të vrarë të luftës së dytë botërore që janë ende pa një varë. Pala shqiptare, para se të zbatojë një marrëveshje dypaleshe dhe një detyrim ligjor ndërkombëtar, duhet të sqarojë, a janë këta të renë fashizmit çlirimtarë të grekëve dhe shqiptarëve prej ketyre pushtuesve!? E them këtë pasi dhe qëndrimi zyrtar duket se pajtohet me qëndrimin që i quan të renët grekë pushtues. Nëse është kështu atëherë rezulton i dhenë dhe praktikisht fakti se Shqipëria ishte pjesë e perandorisë fashiste të Viktor Emanuelit III.

Atëherë, nëse pala Shqiptare nuk pranon si të abroguar ligjin e luftës me Greqinë të paktën sipas praktikës së ndjekur nga Athina me Italinë, duhet fillimisht ajo të abrogojë vendimin e parlamentit shqiptar (të zgjedhur para pushtimit) të 15 qershorit 1940, i cili me brohoritje (dhe jo i imponuar) ktheu në ligj një dekret të Viktor Emanuelit, sipas të cilit Shqipëria ishte në luftë me cilindo shtet që do të ishte në lufte edhe Italia.(!) Por dihet se është shumë e vështirë që ego-ja nacionaliste e Shqipërisë të pranojë një diçka të tillë, edhe sikur Greqia t'ja kërkojë me ngulm! Por, në emër të po kësaj ego-je nacionaliste, ka guxim t'ja kërkojë Greqisë deri në imponim.

Së fundmi, për mendimin tim rezultati poziv në Kretë qëndron tek fakti se rezistoi sprova e diplomacisë së dialogut me aleat kohën për një ditë më të mirë, me shpresë së mentaliteti i egos nacionaliste të shek XIX mund t'i hapin rrugën vullnetit pozitiv për fqinjësi të mirë dhe të perspektivës evropinae të të dy popujve. **FUND!**

Për Gazetën TemA 16.11.2017

Η μετά την Κρήτη περίοδος ως διαπίστωση του κλίματος αντιδιαλόγου που επιβάλλει ο ψευδής εθνικιστικός εγωισμός

Του Παναγιώτη Μπάρκα

Ανεξαρτήτως από τις προσπάθειες για την κάλυψη της πραγματικότητας, οι μέρες μετά την Κρήτη, προβάλλουν τον πραγματικό προβληματισμό στις Ελληνοαλβανικές σχέσεις. Σχετίζεται με τον καθημερινό λόγο που καταναλώνουν τα ΜΜΕ, οι διαμορφωτές της κοινής γνώμης και λοιποί παράγοντες. Ο λόγος αυτός αποτελεί την εκδήλωση της νοοτροπίας και της υπεροχής που αυτή η νοοτροπία κατάφερε να αποκτήσει επί των πραγματικών προβλημάτων και των δυνατοτήτων για την επίλυσή τους, παίρνοντάς τα όμηρους, σε εκείνο το βαθμό που η κάθε

αντιπαραβολή με την πραγματικότητα παράγει κατά φρικτό τρόπο αρνητική ενέργεια και αντιδράσεις.

Η ουσία της νοοτροπίας αυτής αφορά την τήρηση ζωντανών των ρομαντικών ιδεών που εξυπηρέτησαν τον εθνικιστικό εγωισμό του XIX αι. Εννοείται ότι σε κάθε λαό, είτε βαλκανικό, είτε ευρωπαϊό, ανεξαρτήτως της απήχησης και του πολιτικού βάρους, δίνουν το παρόν τους οι φορείς του εθνικού εγωισμού.

Στην περίπτωση της Αλβανίας, είτε ως συνέπεια της κομμουνιστικής παράδοσης, ή των διαδεχόμενων κρίσεων και της ανάγκης για την εκτροπή της κοινής γνώμης από αυτές, είτε λόγω έλλειψης εναλλακτικών ιδεών που προσεγγίζουν την ευρωπαϊκή προοπτική, ή και της επένδυσης τρίτων προς την ίδια κατεύθυνση, η νοοτροπία του εθνικιστικού εγωισμού μεταγγίστηκε και επιβλήθηκε ως ζωτικό βίωμα στην επίσημη πολιτική και διπλωματία, όπως και στην κοινή γνώμη.

Μιλάει γι' αυτό η προσπάθεια για να παρουσιαστεί η συνάντηση της Κρήτης ως ιστορική, εξ ονόματος δήθεν του γεγονότος ότι η αλβανική διπλωματία για πρώτη φορά συγκέντρωσε σε ένα πακέτο τα προβλήματα της ιστορίας και του παρόντος και τα έθεσε επί τάπητος στην ελληνική πλευρά, χωρίς παραχωρήσεις, ή και λόγω της καλλιέργειας πριν από τη συνάντηση των αυταπατών για θριαμβευτικά αναμενόμενα αποτελέσματα σε όφελος της Αλβανίας.

Αυτό αποτελεί την αναπόφευκτη λογική της συγκεκριμένης νοοτροπίας, που τροφοδοτούν οι χυδαίες θεωρίες ότι στα θεμέλια της Ελλάδας, του ελληνικού έθνους και των ιστορικών και πολιτιστικών επιτευγμάτων του, στέκουν οι Αλβανοί, η ανάρτηση χαρτών με «αλβανικά εδάφη» μέχρι την Πελοπόννησο, (τελευταία σύνορα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στην Ελλάδα, που συντηρεί όμως ζωντανή την αλβανική κεντρόφυγη ισχύ της περιόδου της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας), η διεκδίκηση ως αλβανικά εθνικά εδάφη της γεωγραφίας της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας και πολιτισμού, οι αποτυχημένες Φαλμεραυερικές θεωρίες, που αρνούνται την συνέχεια των σύγχρονων Ελλήνων από τους αρχαίους Έλληνες, αποδίδοντας την κληρονομιά αυτή στους Αλβανούς, η παρουσίαση των Ελλήνων ως μόνιμους εχθρούς που αποσκοπούν στο διαμελισμό της Αλβανίας, δηλητηριάζοντας ως συνέπεια τις φιλικές σχέσεις μεταξύ των λαών και ιδιαίτερα την νέα γενιά.

Όμως αυτός ο μαζικός και πολυδιάστατος λόγος, ο οποίος κατάφερε να πετύχει δημόσιο καθεστώς, που δεν μπορεί να τον αγγίξεις και που αρμόζει πλήρως στα ταμπού, αντιτίθεται σε κάθε αρχή καλής γειτονίας και στο ευρωπαϊκό πνεύμα.

Ακριβώς με το καθεστώς αυτό η συγκεκριμένη νοοτροπία επιβλήθηκε στις συνομιλίες της Κρήτης, αποτρέποντας κάθε αναμενόμενο αποτέλεσμα εκτός του πλαισίου λογικής της συγκεκριμένης νοοτροπίας.

(Ας τολμήσει να σκεφτεί κανείς για μια στιγμή τι πρόκειται να συμβεί σε περίπτωση που η αλβανική πλευρά θα δεχτεί να αφαιρεθούν από τα επίσημα σχολικά εγχειρίδια οι ισχυρισμοί για τα «αλβανικά εδάφη» της Τσαμουριάς και όλης της Νότιας Ηπείρου) Το πρόβλημα, με βασικό υπαίτιο την πολιτική η οποία για εσωτερική κατανάλωση υπόθαλψε τη ρητορική αυτή, γίνεται ιδιαίτερα δύσκολο, διότι έχει φθάσει πολύ μακριά, χωρίς να αφεθούν περιθώρια για επιστροφή.

Εννοείται ότι και η Ελληνική πλευρά, στις γνωστές οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές καταστάσεις, δεν μπορεί να παρακάμψει τους φορείς του ελληνικού εθνικού εγωισμού, ανεξαρτήτως από την έλλειψη βαρύτητας στη διακυβέρνηση, αλλά με ιδιαίτερα υψηλές ευαισθησίες, ειδικά μετά τα γεγονότα στη Χιμάρα. (Στην Αλβανία εσκεμμένα συγχέονται οι ανεπίσημοι φορείς με τις επίσημες θέσεις του ελληνικού κράτους προς την Αλβανία)

Από την άλλη πλευρά, το επιχείρημα της «Μεγάλης Αλβανίας» που αρθρώνεται επίσημα ή ανεπίσημα, αλλά που θίγει και την Ελλάδα, μετατρέπει τις ελληνικές

ευαισθησίες και ανησυχίες τέτοιες που αποχτούν την κατανόηση του διεθνή παράγοντα. Υπό το σκεπτικό αυτό ο Έλληνας Υπουργός Κοτζιάς, έπρεπε να ήταν προσεχτικός στην Κρήτη. Υπαγόρευε μια τέτοια στάση και η πρότασή του, κατά την επίσκεψη στην Αλβανία τον Ιούνιο του 2016, την οποία απέρριψαν τα Τίρανα, για μια συμμαχία με τον αλβανικό παράγοντα στην Βαλκανική με την προοπτική την αναγνώριση του Κοσσυφοπεδίου στο μέλλον, γεγονός που στον ίδιο στοίχισε πολύ.

Οι εξελίξεις αποδεικνύουν ότι η Αθήνα στη συνάντηση αυτή θα έπρεπε να γίνει ολίγο Τσεχία, η οποία για μια ιδιωτική επιχείρηση δικών της συμφερόντων στην Αλβανία, απείλησε με βέτο στην Ε. Ένωση. Να γίνονταν ολίγο Βουλγαρία, η οποία μόνο μέσω μερικών μηνυμάτων αποκλεισμού της Αλβανίας στην ενδεχόμενη έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Αλβανίας με την Ε. Ε, πέτυχε την αναγνώριση εθνικής μειονότητας στην Αλβανία. Να γίνονταν λίγο Ιταλία, η οποία «ως ανταμοιβή» για το εσκεμμένο πνίζιμο στη θάλασσα μερικών εκατοντάδων Αλβανών, αποσπά τις ευχαριστίες των επίσημων Τιράνων επειδή η ίδια η Ιταλία αποφάσισε να βγάλει από το βυθό μέρος των θυμάτων της,...ή ολίγο Τουρκία κλπ. Να ξεφύγει λοιπόν, από την μέχρι τώρα πραχτική υποστήριξης της Αλβανίας για την ένταξή της στους Ευρωπαϊκούς οργανισμούς, χωρίς όρους και ανταλλάγματα και χωρίς ποτέ να λάβει ένα ευχαριστώ.

Υπό αυτή την οπτική γωνία η συνάντηση της Κρήτης επιβεβαίωσε όχι τόσο την ύπαρξη του προβληματισμού στις σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών, όσο την μονομερή νοοτροπία που προκαλεί «περίπλοκο προβληματισμό» στις σχέσεις αυτές ανακυκλώνοντας ξεπερασμένα θέματα και συχνά προς όφελος τρίτων, που σε οδηγούν ιστορικά προς τα πίσω. Το γεγονός ότι όλοι οι ενδιαφερόμενοι συμφώνησαν με την τήρηση της μυστικότητας όσον αφορά το περιεχόμενο των συνομιλιών, είναι αρκετό για την υποστήριξη της θέσης αυτής.

Όμως, μετά από την εξέλιξη αυτή στην Κρήτη, η ανησυχία κορυφώνεται καθημερινά. Έσπευσε να τη δηλώσει πρώτος ο Πρωθυπουργός Ράμα, ο οποίος εντόπισε την επιτυχία της συνάντησης στο γεγονός ότι οι πλευρές μετά από χρόνια εκτόξευσης εξ αποστάσεως δηλώσεων, κάθισαν στην τράπεζα των συνομιλιών. (!!). Παράλληλα, ισχυροί παράγοντες που διακρίνονται στην καλλιέργεια της αλβανικής ανθελληνικής νοοτροπίας, έσπευσαν να καταπραΰνουν τις εντυπώσεις που οι ίδιοι είχαν καλλιεργήσει για εντυπωσιακά αποτελέσματα σε όφελος της αλβανικής πλευράς. Από την άλλη η προώθηση των συνομιλιών προς λύσεις σε διμερές όφελος θέτει υπό αμφισβήτηση «τις θέσεις» της ανθελληνικής φατρίας, την στιγμή που η δικαιολογία ότι «ήταν η πρώτη συνάντηση και δεν αναμενότανε αποτελέσματα» δεν πείθει, διότι της συνάντησης της Κρήτης προηγήθηκαν οι διαβουλεύσεις εμπειρογνομόνων που διήρκησαν δύο χρόνια.

Το πιο χτυπητό παράδειγμα αποτελεί ο συνταγματάρχης Πασάι. Εκείνος όπου λίγο έλειψε να ανακηρυχτεί ήρωας διότι ανάφλεξε «τον πατριωτισμό» λόγω «της προδοσίας που διαπράχτηκε» με τη συμφωνία για τα χωρικά ύδατα, πριν λίγες ημέρες, σε μια ημερήσια εφημερίδα των Τιράνων δήλωσε ότι «ο ένοχος για τη συμφωνία αυτή είναι η αλβανική πλευρά». Δέχεται ότι η συμφωνία «δεν ήταν κατά της Αλβανίας». Επιρρίπτει ευθύνες στους Αλβανούς εμπειρογνώμονες, διότι έβλαψαν τις διμερείς σχέσεις και παραγγέλλει «να αποφευχθεί η διεθνής διαιτησία» (!!). Στην ουσία ο κύριος Πασάι αντιτάχτηκε στο Συνταγματικό Δικαστήριο της χώρας, την απόφαση του οποίου ο ίδιος συμμερίστηκε και στήριξε. Η απόφαση αποδέχεται ότι οι διαπραγματευτές της αλβανικής πλευράς ακολούθησαν μια νομική οδό, προβλεπόμενη από τις σχετικές διεθνείς συμβάσεις. Το Δικαστήριο υποστηρίζει την αντισυνταγματικότητα της συμφωνίας με το αίτημα για εφαρμογή άλλων αρχών, «πιο

συμφερούσων» για την Αλβανία, οι οποίες αρχές, πάντα σύμφωνα με το Συνταγματικό Δικαστήριο, σε κάθε περίπτωση είναι αποτέλεσμα αποφάσεων διεθνών δικαστηρίων και όχι διμερών διαβουλεύσεων. (Η διεθνής διαιτησία είναι η απλούστερη μορφή των αποφάσεων αυτών). Εδώ εντοπίζονται και μερικά άλλα ύποπτα σημεία. Γιατί δεν τιμωρήθηκε κανείς από την ομάδα των Αλβανών εμπειρογνομόνων στη συμφωνία, «για εσχάτη προδοσία», αλλά μερικοί εξ αυτών προηγήθηκαν σε σημαντικότερες θέσεις!; Μετά, γιατί η κυβέρνηση θέλει μια «παραλυμένη» συμφωνία;

Επίσης, και τ άλλα θέματα του αλβανικού πακέτου στην Κρήτη, αποσκοπούσαν στο αντίθετο των λύσεων και ήταν προκατειλημμένα από την νοοτροπία του εθνικιστικού ανθελληνικού εγωισμού. Λ.χ στο πακέτο περιλαμβάνονταν και το «τσάμικο θέμα».

Δε θέλουμε να αναφερθούμε στην αδιαπραγμάτευτη ελληνική θέση για το θέμα αυτό, αλλά θα διεκδικούσαμε την απάντηση της αλβανικής πλευράς όταν για το θέμα αυτό θα είχε στο τραπέζι των συνομιλιών το βρετανικό έγγραφο PRO/FO 371/48094 R 18138, κατά το οποίο ο αρχηγός της αποστολή των συμμάχων στην Ήπειρο, Cris Woodhouse, δέχεται ότι στο Ζέρβα δόθηκε εντολή για την εκκαθάριση της Ηπείρου από τους Τσάμηδες. Τι θα πουν σε περίπτωση που θα έχουν μπροστά τους τις αποφάσεις των ελληνικών δικαστηρίων που κατηγορούν τους Τσάμηδες και για τις ένοπλες ενέργειες με στόχο την προσβολή της εδαφικής ακεραιότητας της Ελλάδας, για βίαιη ανατροπή της τοπικής αυτοδιοίκησης στη Θεσπρωτία, την οποία ούτε οι κατακτητές δεν άγγιξαν, για σκοτωμούς και διωγμούς κατά των άμαχων Ελλήνων πολιτών; Στη Θεσπρωτία ιδρύθηκε πρόσφατα ο Σύλλογος των Θυμάτων των Τσάμηδων συνεργατών των κατακτητών. Κυκλοφόρησε το βιβλίο με τα έγγραφα από τα γερμανικά αρχεία σχετικά με τη ένοπλη συνεργασία με τους ναζιστές των περισσότερων από 3 200 Τσάμηδων. Στα ελληνικά αρχεία υπάρχουν ιταλικά, τουρκικά ή και αυστρουγγρικά έγγραφα που επιβεβαιώνουν ότι το τσάμικο στοιχείο στην Θεσπρωτία χρησιμοποιήθηκε από το 1913 από τις δυνάμεις αυτές για την αποσταθεροποίηση της Ηπείρου. Το 1940 ο Ελληνο-ιταλικός πόλεμος είχε ως πρόσχημα τις προβοκάτσιες των Τσάμηδων και ως προϋπόθεση της ένωση της Τσαμουριάς με την Αλβανία.

Όσον αφορά τους Έλληνες πεσόντες, οι οποίοι είναι πεσόντες της πρώτης νίκης κατά της φασιστικής μηχανής και είναι οι μόνοι νεκροί του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου που δεν έχουν ακόμα έναν τάφο. Ωστόσο, η αλβανική πλευρά, πριν εφαρμόσει μια διμερή συμφωνία και ένα διεθνές νομικό πλαίσιο, πρέπει να αποφανθεί, αν οι πεσόντες αυτοί κατά του φασισμού είναι απελευθερωτές των Ελλήνων και Αλβανών στα εδάφη αυτά από αυτούς τους κατακτητές. Το σημειώνω αυτό διότι και η επίσημη θέση φαίνεται ότι ταυτίζεται με τη θέση εκείνη που θέλει τους Έλληνες πεσόντες να είναι κατακτητές. Σε περίπτωση που αυτό ισχύει, τότε προκύπτει και πραχτικά ότι η Αλβανία ήταν μέρος της φασιστικής αυτοκρατορίας του Β. Εμμανουήλ III.

Τότε, σε περίπτωση που η Αλβανική πλευρά δεν αποδέχεται την κατάργηση του εμπολέμου, τουλάχιστον κατά την πραχτική που ακολουθήθηκε από την Αθήνα με την Ιταλία, τότε πρέπει εκείνη πρώτα να καταργήσει την απόφαση της αλβανικής Βουλής (εκλεγμένης πριν από την ιταλική κατοχή), της 15^{ης} Ιουνίου 1940, απόφαση η οποία αναδεικνύει σε νόμο (με επευφημίες και όχι με τη βία) ένα διάταγμα του Β. Εμμανουήλ, κατά το οποίο η Αλβανία θα είναι σε πόλεμο με οποιοδήποτε κράτος θα είναι σε πόλεμο και η Ιταλία. (!)

Είναι όμως πολύ δύσκολο ώστε ο εθνικιστικός εγωισμός της Αλβανίας να αποδεχτεί κάτι τέτοιο και σε περίπτωση που η Ελλάδα επιμείνει σθεναρά! Όμως, εξ

ονόματος του εθνικιστικού αυτού εγωισμού, τολμάει να ζητήσει από την Ελλάδα την κατάργηση της ίδιας αλλά μεταγενέστερης απόφασης, μέχρι επιβολής.

Τέλος, κατά εμού το θετικό αποτέλεσμα στην Κρήτη θα πρέπει να αναζητηθεί στο γεγονός ότι επικράτησε η διδαχή της διπλωματίας του διαλόγου με σύμμαχο το χρόνο για μια καλύτερη ημέρα, με την ελπίδα ότι η νοοτροπία του εθνικιστικού εγωισμού του XIX αιώνα θα επιτρέψει να πρωτανεύσει η θετική θέληση για καλή γειτονία στο πνεύμα της ευρωπαϊκής προοπτικής για τους δύο λαούς. ΤΕΛΟΣ !

16.11.2017

Nga Panajot Barka

<http://www.gazetatema.net/2017/12/26/shtetesia-shqiptare-e-kryepeshkopit-anastas-dhe-fundi-i-alibise-per-kundervenien-e-jo-ortodokseve-ndaj-ortodoksise/>

<https://www.javanews.al/shtetesia-shqiptare-e-kryepeshkopit-dhe-fundi-alibise/>

<http://time.ikub.al/Lajme/c5bdd63e19d3336f8e951919d2c85414/.aspx>

<https://www.facebook.com/666997616655477/posts/httpwwwjavanewsalshtetesia-shqiptare-e-kryepeshkopit-dhe-fundi-alibise/1683602354994993/>

Shtetësia shqiptare e Kryepeshkopit Anastas dhe fundi i alibisë për kundërvënien e jo ortodokseve ndaj ortodoksisë në Shqipëri.

26.12.2017

Në ditën e madhe për Krishtërimin, Krishtlindjet, të gjitha medjat në Shqipëri kishin si lajm të parë vendimin e Presidentit të Republikës Ilir Meta për dhëniën e shtetësisë shqiptare Kryepeshkopit të Kishes Ortodokse të Shqipërisë, fortlumturisë së tij Anastas!

Fillimisht u duk se lajmi meritonte përgëzime pasi ruajti të paktën “asnjanësinë profesionale”, dmth, nuk pati reagime, për më shumë negative. Kjo tërheq vëmendjen, pasi po ndodhte për herë të parë një qëndrim i tillë me adresë Kryepeshkopin Anastas dhe për një “lajm” që ai e priti për 25 vjet. U duk se ishte një zhvillim që e bënte të pavlefshme alibinë e pesë paraardhësve të presidentit Meta që ia mohuan këtë kërkesë të ligjshme Fortlumturisë së tij Anastas për gjithë ciklin e kontributit të tij në favor të KOASH, me preteksin se u trembëshin reagimeve negative të jo ortodokseve. E vërtet është se ky argument i bënte krerët e lartë të shtetit aq rezistentë sa që nuk pranonin as ndërhyrje të faktorëve ndërkombëtarë për këtë çështje, gjë që do të thotë se vendimi ishte ndërgjegje e brendshme e tyre. (Por, nëse Kryepeshkopi është grek dhe kjo përbënte pengësë, atëherë çfarë duhet menduar për ata mijra shqiptarë në Greqi që në respekt të ligjit kanë marrë, ose pritet të marrin nënshtetësinë greke ?!).

Fatkeqësisht, situata “e lajmit profesionist” për vendimin e Metës si hap në frymë evropiane dhe që po shkrinte akujt me Athinën, zgjati vetëm një ditë. Detachmentët e reagimeve negative jashtë ortodoksisë ia bëhen mënjëherë një ditë më pas me një egërsi cfilite. Madje pati nga ata tribalë që fituan të drejtën për t’i kërkuar llogari Presidentit për arsyet e vendimit të tij!! Duke marrë parasysh aktin e Presidentit Meta si të tillë, (aspektin ligjor, kontributin e Kryepeshkopit në ringritjen nga hiri të KOASH dhe kapacitetin intelektual me spekter botëror të tij të venë në funksion të vendit, anën humane me dimension kohën e pritjes dhe moshën e vet Kryepeshkopit, por edhe momentin politik në lidhje me marrëdhëniet me Greqinë dhe hapat e Shqipërisë drejt BE-së), këto reagime nuk mund të justifikojnë nivelin intelektual, kulturor dhe profesional të pretenduar të autoreve të tyre. Por, ajo që u vu re është se arsyeja e vërtetë e tyre për këto reagime mbetet e njëjtë. Ajo nuk ka të bëjë aq me figurën e Kryepeshkopit, se sa me atë që ai përfaqëson në Shqipëri, KOASH-in. Kat ë bëjë me mbylljen e çdo dritareje që mund të prodhojë marrëdhënie miqësore me Greqinë. Dhe fatkeqësisht, nuk shpreh thjesht komplekset e së kaluarës së largët, porse në këto komplekse gjejnë terren më të përshtatshëm interes të tretëve dhe zhbirimi i interesave të brendshme politike.

Pikërisht në këtë qasje duhet kërkuar dhe arsyeja se përse nuk pati edhe kësaj here as reagime pozitive, madje as nga elita ortodokse. (Perjashto aktorin e madh Robert Ndrenika, i cili kësaj here nuk fshehu origjinën dhe përkatësinë e tij fetare midis emrit Robert dhe mbiemrit Ndrenika). Ky fakt num mund të lidhet me arsyetimin se është non sens të shprehesh konsiderata të larta, se më në fund u kapercye një refuzim absurd 25-vjecar duke shkelur ligjin shqiptar nga vet presidentët e Republikës. Aq më tepër

kur Kryepeshkopi tregoi se nuk i duhej fare nënshtetësia shqiptare për t'u përkushtuar me përgjegjësinë e një qytetari të devotshëm të këtij vendi, për të ndërmarrë veprën e tij të pamatë në shërbim të Kishës Ortodokse Autoqefale Shqiptare dhe të shoqërisë shqiptare, apo të përdorte kredibilitetet personale që janë të një niveli ndërkombëtar për të promovuar Shqipërinë në botë, më shumë se çdo figure politike në vend.

Në këto rrethana kuptohet se nënshtetësia shqiptare ishte për Kryepeshkopin Anastas një mjet për të treguar se edhe shteti shqiptar e pranonte Kryepeshkopin si pjesë të vet, ashtu siç e konsideronin ortodokset shqiptarë dhe populli shqiptar, pavarësisht përkatësisë fetare, ose ashtu si vet Kryepeshkopi përjetonte si qëllim sublim përkushtimin ndaj kishës ortodokse të Shqipërisë!

Kuptohet që mungesa e reagimeve pozitive nga besimtarët Ortodoksë dhe elita ortodokse, nuk lidhet aq me mungesën e motiveve për t' u shprehur pozitivisht, se sa me faktin se këta faktorë e kuptojnë se vendimi i presidentit për t'i dhënë nënshtetësinë shqiptare Kryepeshkopit të tyre Anastas, nuk do ta shpetojë ortodoksinë shqiptare nga paragjykimet e njohura të pseudonacionalistëve shqiptarë me përkatësi fetare joortodokse. Për këtë nuk përbën garanci as deklarata e Kryepeshkopit Anastas se pasardhësi i tij në fronin e kreut të KOASH do të jetë me siguri një shqiptar. Një zhvillim i tillë do të krijojë garancinë se atëherë do të bjerë alibia e derisotshme që kësi paragjykimesh dhe qëndrimesh denigruese për ortodoksinë në Shqipëri lidhen me identifikimin e kreut të saj me "pretendimet armiqësore" greke ndaj Shqipërisë. (!!)

Kultivuesit e këtyre tezave të nxjerra nga mjedisi i shekullit XIX, nuk arriten kurre të shikojnë e të vlerësojnë veprën e Kryepeshkopit në krye të KOASH-it, që për nga përmasat konsiderohet totalisht e pamundur për një kohë kaq të shkurtër dhe nga një njeri i vetëm, qoftë ai edhe i perëndishëm dhe të realizuar pa asnjë kacidhe nga buxheti i shtetit shqiptar. Ata e neglizhojnë ose e mohojnë atë, jo për të mohuar figurën e Kryepeshkopit Anastas, por pikërisht për të neutralizuar veprën e tij, që tanimë është identifikuar me këtë Kishë në të gjitha drejtimitet. Pra, i tremben kësaj vepre se u vështirëson kundërvënien ndaj Ortodoksisë Shqiptare, kontributi i personaliteteve të secilës, pavarësisht nga motivet, qëndron në themelet dhe në terësinë e konstruktit të shtetit shqiptar. E tregoi më së miri këtë censuri i vitit 2011 ku dhe vet shteti tregoi se i intereson që numri i ortodokseve në Shqipëri të jetë më i pakët se numri që japin analet statistikore të Perandorisë Otomane të fundit të shek XIX, ose përpjekjet e pafundme për të eliminuar trashëgiminë e pasur kulturore të këtij besimi, pasi kjo pasuri ka vulën e kulturës greke, qoftë të drejtpërdrejtë, qoftë si mishërim të perandorive byzantine dhe otomane !!! Ndodh kështu kur dihet se ajo nuk është pasuri kulturore e kryepeshkopit Anastas por e popullit shqiptar, kur dihet se vlerat e vetme aktive me akses perëndimor nga trashëgimia e së kaluarës lidhen me këtë besim dhe kulturën e vet shpirtërore dhe materiale.

Një gjykim i tillë lëjon vlerësimin se akti i presidentit I. Meta nuk u shpeton dozave të ironisë dhe të cinizmit, që evidentohet tek pyetja:-Përse i duhet nënshtetësia Shqiptare Kryepeshkopit Anastas në këto momente dhe kur për shkak të moshës i kërkohet të deklarojë se kush do të jetë pasardhësi i tij!? Apo mos vallë Kryepeshkopi Anastas do të shpresojë se një ditë të së ardhmës do të pohohet se ringritja nga themelet e Kishës Ortodokse Shqiptare është vepër e Kryepeshkopit me shtetësi shqiptare Anastas!?

Sado i vërtetë, ky argument ngjason i paqëndrueshëm po të kemi parasysh nivelin e lartë të institucioneve dhe të personaliteteve të involvuar në këtë çështje. Më i besueshëm duket argumenti që faktorët e këtij niveli e pranuan bashkarisht këtë sfidë ironie, për t'u shërbyer qëllimeve më të larta.

Kjo do të thotë se vendimi i Presidentit Meta i shkon përshtat rolit protagonist në sfidat kalimtare historike që ka përpara vendi, rol që atij i siguron një distancë nga vulgu politik në vend, ku nuk mbëtet pa përmendur edhe emri i tij. U duk kjo qartë në të gjitha qëndrimet e fundit të Presidentit, si ndaj zgjedhjes së Prokurorës së Përgjithshme me mandate të përkohshëm, ashtu dhe përsa i përket votës së qeverisë në OKB për çeshtjen e Jeruzalemit. Në këtë rrjedh shkon edhe vendimi për shtetësinë shqiptare të Kryepeshkopit Anastas, pasi Meta është njohës shumë i mirë i faktorit Greqi në skaqerën e politikës ndërkombëtare dhe rolin e saj gjeostrategjik me rendësi për aleatët perendimorë dhe akti i tij në spektrin human, tejkalon çdo ngerç që prodhojnë bisedimet për zgjidhje paketë të problemeve midis dy vendeve. (!!!)

Në këtë linjë, javët e fundit qëveria ndryshoi totalisht kursin e politikës së saj me Greqinë dhe jo aq thjeshtë për të përmirësuar marrëdhëniet midis dy vendeve, se sa paralelisht me këtë, për t'i hequr nga dora Greqisë të drejtën për mbajtur ose për të inspiruar qëndrime që mund të pengojnë hapjen e negociatave për integrimin e vendit në familjen evropiane. Në këtë prizëm duhen pare edhe dy vendimet e fundit të qeverisë, po në prag të Krishtlindjeve, për problemin 76vjeçar të eshtrave të ushtarëve grekë renë në token shqiptare në betejën e parë fituese ndaj fashizmit në luftën e dytë Botërore, aq i ndjeshëm në Greqi. Mirëpo pala greke, duke u nisur nga fakti se këto hapa të qeverisë shqiptare ngjajnë si dy pika uji me situatën e vitit 2009, kur Athina dha çfarë kërkoi Tirana, por Tirana nuk iu përmbajt premtimeve, sidomos përsa i përket çeshtjes së eshtrave të ushtarëve grekë dhe marrëveshjes së detit, ka rezerva besueshmerie shumë të larta ndaj hapave të mirëkuptimint të qeverisë Shqiptare, deri në atë shkallë saqë takimi i pritshëm i Korçës mund të shenojë edhe kthim prapa krahasimisht me atë të Kretës. Aq më tepër që kërkesa e pales shqiptare për riabrogimin e dekretit të gjendjes së luftes gjithnjë e më shumë lidhet me kërkesa të tjera që s'kanë të bëjnë fare më të.

Në këto rrethana lëvizja e Metës me shtetësinë e mohuar Kryepeshkopit Anastas, përbën një lëvizje në një nivel tjetër për të shkuar drejt Athinës, kur dihet se Kryepeshkopi Anastas ishte bërë shpesh ndërmjetësi me rezultativ për të rregulluar marrëdhëniet me Athinën kur ato i minonte politika e ditës. Meta, nga posti i Presidentit të Republikës me vendimin e tij, është e sigurt se mendoi hapin e tij drejt Athinës, si kontribut për Shqipërinë, por edhe për vete. Reagimi pozitiv i niveleve të larta të politikës greke ndaj këtij vendimi e vërteton këtë kongliuzion. Aq më shumë që ai ka një shans tjetër më të rendësishëm, atë të rinovimit të Traktatit të Miqësisë me Greqinë që përbën ekskluzivitet të të dy presidenteve.

FUND

Per gazeten tema 26.12.2017

Nga **Panajot Barka**

<https://www.javanews.al/sa-vertete-eshte-singeriteti-tiranes-ne-dialogun-athinen/>
<http://time.ikub.al/18-02-02-Xhufi-Varrezat-greke-te-rrezikshme-Deti-12-miljet-i-njohu-edhe-Enveri/Sa-i-vertete-eshte-singeriteti-i-Tiranes-ne-dialogun-me-Athinen.aspx>
<https://perqasje.com/2018/02/sa-singerte-eshte-rama-ne-dialogun-athinen-nga-panajot-barka/>

Sa i vertet eshte singeriteti i Tiranes ne dialogun me Athinen **02.02.2018**

Bisedimet greko-shqiptare, ku palet pranojnë përmirësimin e admirueshëm të marrëdhënieve bilaterale, po shoqërohen ditët e fundit, vëçanërisht në Shqipëri me reagime të shumta dhe të ashpra. Lëximi i kujdesshëm i tyre lëjon të kuptosh se bëhet fjalë për një “shqetësim” bezdisës në disa plane dhe pavarësisht se nga pikëpamja parimore është non sens të kundërshtosh përmirësimin e marrëdhënieve.

Pika e ujit që shkaktoi derdhjen e gotës në këto zhvillime ishte deklarata e Kryeministrit grek A. Cipras pas takimit në Davos me Kryeministrin Rama për përparim të admirueshëm pozitiv në marrëdhëniet greko-shqiptare, duke lene hapur të kuptohet se Greqia nuk do të bëhet pengesë për Shqipërinë në hapjen e negociatave të vendit kandidat në BE. Duke njohur sado pak natyrën e kryeministrit grek, historinë e ballafaqimeve të tij epike me të fortet e BE-së, kupton se entuziazmi i tij me Ramën lidhet me ndërrimin e kursit të Ramës nga kryesues i nacionalizmit antigrek në bashkëbisedues për zgjidhjen e çështjeve të tilla si marrëveshja e detit, e cila kishte ngecur për arsye të nënshtrimit të logjikës së interesit të përbashkët tek nacionalizmi i semure, apo për interes të të tremeve !

Në fakt artikulimi nga ta dyja palët për një zgjidhje të marrëveshjes së detit, (qoftë edhe pse i paqartë, ashtu si mbajtja sekret i brendisë së të gjitha bisedimeve), i ka shndëruar dialogun dypalësh në ballafaqim të tensionuar të brendshëm.

Deklarata e Ministrit të Jashtëm Grek se gjeti gjuhën e përbashkët me Tiranën për zgjerimin e vijës së ujrave territoriale të Greqisë në 12 milje, konsiderohet në Shqipëri si një tradhëti më të madhe se ajo e 2009. (!) Në fakt zbatimi praktik i interpretimeve në Shqipëri, nuk mund të ndodh për shka të distancave më të vogla midis brigjeve të të dy vendeve. Ndersa, duket se egziston një konceptim tjetër, për të cilin Tirana hesht dhe Greqia nuk jep shpjegime.

Në qarqe të ndryshme greke kjo konsiderohet si një tërheqje pa takt të qeverisë greke. Argumentohet si marrëveshje e re, e cila do të kënaq pretendimet e Tiranës për “padrejtësitë ndaj saj” në marrëveshjen e 2009, ndërkohë që ajo nuk cenonte interesat shqiptare në asnjë drejtim; se kjo marrëveshje “e re”, mund t’i kalojë Shqipërisë sipërfaqe deti që i takojnë Greqisë; dhe ajo që ka më shumë rëndësi politike dhe kombëtare, thuhet në Greqi, pretendimet shqiptare ngjasojnë si dy pika uji me ato turke në detin Egje dhe një tërheqje e tillë nga pala greke do të krijojë precedentë të rrezikshëm edhe me Turqinë.

Në fakt, nëse pretendimet vërtetohen, kjo më shumë duhet konsideruar si një tërheqje greke për t’i krijuar mundësi Ramës për të shpetuar nga ngërçi që vet ia krijoi vetës me Gjykatën Kushtetuese, për marrëveshjen e 2009ës, pasi pavarësisht vendimit të kësaj Gjykate, i respektueshëm në parim, përmbajtja e tij nuk ka asnjë argument dhe fakt që të mundësojë marrjen e këtij vendimi.

Momenti i dytë që duhet dalluar në realitetin e bisedimeve, është ekspansioni medjatik i vet protagonistëve në bisedime, sidomos nga pala shqiptare, për të bindur publikun për drejtësinë e qëndrimeve të tyre, të cilat mbahen edhe sekret edhe publikohen. Është për të venë re këtu se pala shqiptare i mëshon argumentit të përfitimit

të Shqipërisë nga këto bisedime, duke anashkaluar ose shpërfillur parimin e interesit reciprok.

Elementi tjetër sfidues i këtyre bisedimeve është fakti që përpjekja për përmirësimin e marrëdhënieve midis dy vendeve po shëndërrohet reciprokisht në problem të brendshëm politik ose etnik të çdo vendi. Kjo i ka detyruar palët të bëjnë lëshime njera tjetrës, si fakte për të bindur kundërshtarët se ndryshku po shkundet.

Kjo tregon se ajo që deklarohet për dialog të sinqertë dhe përparim spektakolar në marrëdhëniet midis dy vendeve nuk përbën realitet. Dhe nuk mund të ndodh ndryshe kur dihet se pikënisjet e secilës palë në këtë dialog janë krejt e ndryshme nga njëra-tjetra, pikënisje që në fund të fundit, pavarësisht nga taktikat, derivojnë në strategji të ndryshme dhe të kundërta.

Pala greke u nis nga pozita e superioritetit që i jep statusi i vet në strukturat euroatlandike dhe me synimin që të zgjidh problemet me fqinjët cilatdo qofshin ato. Ajo shpreson se një lëvizje e tillë, së bashku me sinjalet pozitive për daljen nga kriza e stërgjatur ekonomike, do t'i sigurojnë një avantazh rolit të vet në Ballkan. Nga ana tjetër shpreson se me këtë mënyrë do t'i heq nga dora çdo armë fqinjëve, sidomos Shqipërisë, në lidhje me ambicjet dhe retorikën nacionaliste.

Pala shqiptare u nis nga pozita thellësisht nacionaliste, që kishte si frymëzim antihelenizmin, të inspiruar shpesh personalisht nga kryeministri. Kjo përbën për palën shqiptare një piruetë dhe nuk është e vështirë për të kuptuar se lidhet me qëllime afat shkurtëra politike të Tiranës, siç është hapja e negociatave të vendit kandidat për në BE, proces në të cilin edhe Rama e ka provuar se faktori Greqi është i rendësishëm. Në fakt bëhet fjalë për një qëllim strategjik të vendit, por që qeverisë i duhet me urgjencë si një kartë sukcesi, të rritjes së kredibilitetit të renë në publik dhe çarmatosjës së opozitës në ashpërsimin e luftës politike. Këtu duhet kërkuar edhe një nga arsyet e ashpërsimit të debatit për rezultatet e bisedimeve dypalëshe.

Në këtë prizëm, Tirana, të paktën në ligjerim medjatik, përpiket nga njëra anë t'i tregojë palës greke se klima e mirëbesimit është e dhenë. Nga ana tjetër t'i mbush mendjen opinionit publik vendas se nuk bën asnjë lëshim apo devijim nga rruga e egocentrizmit nacionalist. Varësia nga kjo mendesi nuk është thjeshtë se e bën më të ndjeshme ndaj presionit të brendshëm. Por i imponojnë mashtrime të tilla që çuan palën greke, të arrijë brenda muajit të mjaltit midis tyre, të përgënjeshtrojë zyrtarisht Tiranën dha ta këshillojë atë të ketë kujdes .(!) (Rasti i pretendimit nga Tirana se pjesë e bisedimeve është edhe problemi çam).

Një qëndrim i tillë abuzues krijon nga ana tjetër një precedent jo pak të rrezikshëm. Vetë Kryeministri, ministri i EPJ, apo dhe faktorë të tjerë pranë tyre, po trumbëtojnë më të madhe se arritje të tilla siç është abrogimi i ligjit të luftës i palës greke, (pavarësisht nga formula që do të zgjidhet, që edhe për palën shqiptare të quhet i abroguar ligji i saj i luftës së qërshorit të 1940), do të çojë në përfitime të mëdha pasurore dhe monetare të qytetarëve shqiptarë që arrijnë në disa dhjetra miliardë dollarë. Po krijohet një situatë tjetër shprese për pasurim të shpejtë dhe të papritur të shqiptarëve, të shoqëruar me një ndjenjë në rritje revanshizmi pa arsye ndaj Greqisë. E thenë ndryshe kjo do të thotë se kur këto shpresa do të shuhen, pasi të jenë konsumuar dhe shumë energji, të ushqehet edhe më shumë nacionalizmi antihelenë.

Në Greqi flitet tashmë hapur se Tirana, për të fituar përkrahjen greke në arritjen e qëllimeve imedjate politike të saj, hapjen e negociatave të vendit kandidat për në BE, bën të njëjta lëshime si qeveria e saj parardhëse para dhe me 2009. Premton, bën ndonjë lëshim të cilin mund ta terheq sapo ta arrijë qëllimin e vet etj. (Flet për këtë fakti i përpjekjes për të minimizuar rendësinë që ka për Greqinë, çështja e prehjes së eshtrave të ushtarëve grek renë në luftën italo-greke me 1940-41 në tokën shqiptare) Në këto

kushte Athina tregon se nuk do të lejojë kësaj herë që të sfidohet. Që do të thotë akoma se në vija të përgjithshme përpjekja për të zgjidhur problemet e së kaluarës do të shoqërohet me krijimin e një zinxhiri të ri probemesh dypalëshe, të paralajmeruara qartazi që tani nga autoritetet shqiptare. FUND 31.01.2018

Fondet e fshehta të huaja në Shqipëri dhe retorika anti-greke

18.10.2018

“Skandali” i financimit të mediave dhe gazetarëve shqiptarë, apo dhe të Kishës Ortodokse nga fondet e fshehta të Ministrisë së Jashtme greke, në rastin më të mirë përbën treguesin e qartë se në Shqipëri interesimi për të patur me Greqinë një realitet marrëdhëniesh të acaruar është sfidues.

Së pari, për “skandali” përbën lajm fakti i publikimit. Pra përbën një realitet të njohur që nga lashtësia në marrëdhënje dypaleshe dhe shumëpaleshe. Në këtë kuptim edhe në Shqipëri, ashtu si në Greqi, Itali, Turqi, akoma dhe në SHBA, Rusi, Kinë etj derdhen para të kësaj natyre nga vende apo institucione të tjera të huaja që duan të përmirësojnë apo të risin ndikimin e tyre me forma nga më rezultative për ta. Kuptohet që një nga kanalet më të preferuara e zenë medjat. Ky rrealitet dhe ky qellim nënkupton dhe paratë e shumta që rrjedhin nga Shqipëria, drejt Greqisë e që me kalimin e kohës janë më të prekshme (sidomos në sektorë më të qenësishëm se medjat).

Së dyti, çuditërisht parët e ardhura nga Greqia “nga fondet e fshehta të Ministrisë së Jashtme greke” (institucion zyrtar shtetëror) u ngjajnë arrave që bëjnë zhurmë në enën e bakërt që ushqen ndjenjën e nacionalizmin në formën antihelenizmit në Shqipëri. Ndërsa po e njëjta formë parash që vijnë në Shqipëri nga Turqia, vendet arabe, Italia, SHBA etj u ngjajnë fiqve, që nuk bëjnë zhurmë. Nuk bëjnë zhurmë dhe as provokojnë thirrje patriotike apo për rreziqe permanente për integritetin e shqiptarëve paratë që vijnë nga organizata terroriste, ato që financojnë ekstremizmin fetar, armiqësinë me fqinjët etj. Në Shqipëri përbën sekret publik financimi i medjave të njohura në vend, i politikaneve, i ministrave, i universiteteve private, i sekteve fetare nga shtete të ndryshme apo dhe nga organizata të dyshimta dhe ato gëzojnë paprekshmeri absolute dhe respekt maksimal. Dëgjohen prej tyre teza dhe thirrje që venë në dyshim fontamentin e historisë së popullit shqiptar dhe po këto klane bertitngrenës i kanë kardhashë e vellamër!

Së treti, zhurma nacionaliste në Shqipëri për financimet greke të kësaj forme, nuk duhet lidhur me publikimin e këtij fakti, pasi në një menyrë apo një tjetër përbën, thamë, fenomen të njohur. Publikimi në përgjithësi (pa emra konkrete) i këtyre financimeve ishte pasojë e demokracisë pa kufi që manifestohet shpesh në Greqi, e cila kursesi nuk mund të justifikojë luftën dhe përplasjet e brendshme në qeverinë greke. Fakti që u publikuan financimet që lidhen me dy fronte të angazhimeve më të mëdha personale të ish ministrit të Jashtëm (Shqipërisë dhe ish R J të Maqedonisë) të konsideruara për të të suksesshme, e vërteton këtë kongluzion.

Nga ana e vet zhurma patriotike në Shqipëri mirret kryesisht me faktin e publikimit në Greqi të këtyre të dhenave dhe jo me kërkesën për emrat apo subjektet kongrete përfituese në Shqipëri dhe si u përdorën ato. (Ashtu si në Greqi nuk bëhet fjalë se sa justifikuan qëllimin për të cilin u dhanë këto para, por mirren me faktin që pse u dhanë). Askund dhe prej askujt në Shqipëri nuk thuhet qoftë edhe një gjysëm fakt se si këto financime greke dëmtojnë interesat e Shqipërisë dhe të popullit shqiptar! (Ndërkohë që ka me dhjetra fakte të tjera se si interesat e të tretëve e kanë marrë shpesh peng fatin e popullit shqiptar.)

Pra, megjulla përbën mundësinë më të mirë për një zhurmë patriotike sipas efektit të iluzionit optik dhe jo rrealitetit konkret. Vetpërmbajtjen për të mos kërkuar apo publikuar emra konkrete, kuptohet, lidhet me faktin se një gjë e tillë do të shkaktonte

një reaktion zinxhirë pa kufi akuzash e kunderakuzash nga ku do të rezultonin fole të shumta të bëra pis nga financime të fshehta të vendeve dhe organizatave të ndryshme. Pavarësisht se pati nga ata që për të mbuluar vetën si konsumatorë të mëdhenj të fondeve të tilla veprojnë sipas fjalës së urtë që hajduti bërtet kapeni hajdutin

Së katërti. Mjegulla për të cilin flasim ka edhe një qëllim tjetër më të rrezikshëm. Duke u nisur nga imazhi i krijuar në Shqipëri lidhur me fonde të fshehta, para të pista, para që ushqejnë krimin etj dhe roli apo qëllimi i tyre, bërtitngrenësit e tyre duan të justifikojnë ose t'i japin "një argument të fortë" nacionalizmit të tyre të identifikuar si antihelenizëm. Ata kërkojnë të abuzojnë me paqartësinë e opinionit publik shqiptar, ose të intokrinuar nga sistemi komunist, për të indentifikuar tani shtetin grek (dhe jo sillogjet apo organizatat ekstremiste) me idetë aneksioniste ndaj Shqipërisë sipas modelit hoxhist.

Së pesti. Bërtitngrenësit e financimeve të fshehta të huaja ngatërrojnë qëllimisht destinacionin e këtyre financimeve greke me ato të burimeve të tjera. Siç pohojnë dhe vet kundërshtuesit e financimeve "të fshehta" greke, qëllimi i tyre është përmirësimi i imazhit të Greqisë në Shqipëri. Kjo, aq sa është e vërtetë, aq është dhe e pranueshme dhe e ndërshtme. Ky pohim zbulon nga ana tjetër faktin se dikush po financon struktura të ndryshme në Shqipëri për të prishur imazhin e Greqisë këtu. Të tretë paguajnë si për të forcuar praninë e tyre të paqenë në Shqipëri, ashtu dhe për të menjanuar dhe shkëputur marrëdhëniet diakronike kulturore midis dy popujve, shqiptarë dhe grekë. (Kush po e varferon dhe i prish identitetin monumenenteve kulturore në jug të vendit?) Paguajnë për mosarritje marrëdhëniesh të interesit strategjikë midis dy vendeve, (flet qartë lufta epike e politizimit nacionalist për marrëveshjen e detit). Paguajnë që të mbahet në këmbë një histori e shtrembëruar midis dy popujve. Paguajnë që të pengojnë integrimin e emigranteve shqiptarë në shoqërinë greke, paguajnë që të mbahen në këmbë histori nacionaliste të paqena....!

Në këtë ngatërresë të qëllimshme bërtitngrenësit e financimeve të fshehta nuk arrijnë të venë re (nuk i lenë, ndoshta se janë pjesë e tyre) përmasat e financimeve të "fshehta" të tjerëve në krahasim me ato greke. Janë si bualli me milingonën. Dhe këtu qëndron paradoksi tjetër. Frika e buallit!!

Së gjashti. Mendoj se një e drejtë që u takon kritikuesve në Greqi të përdorimit të fondeve të fshehta të Ministrisë së Puneve të Jashtme të Greqisë, është fakti i efektivitetit të tyre në Shqipëri. Ka abuzim dhe korrupsion, apo frikë dhe ngurim përballë antihelenizmit ekstrem në medja dhe opinion publik të kultivuar nga bërtitngrenësit e fondeve nga kanale të fshehta?!

Është një fakt që flet shumë. Imazhi i Greqisë dhe i helemnizmit në sistemin medjatic, bibliografik dhe të rjetëve sociale, në mos është me shpatulla prej muri, është i mënjeluar, ndërkohë që ka një imazh tjetër, atë që ngrenë përditë kontaktet dhe marrëdhëniet e sotme njerëzore dhe historia midis dy popujve.

Çfarë do të ndodhte nëse shtohet dhe në këto struktura kontaktet në muzikë, në arte, në letërsi, midis dy popujve. Përse nuk përkrahen iniciatorët në këtë drejtim nga të dy anët? Çfarë do të ndodhte nëse do të kishim më shumë informacion pozitiv nga Greqia në të cilën banon një e treta e popullsisë aktive të Shqipërisë? A nuk do të ishte kjo një mundësi për integrimin e tyre më të mirë në shoqërinë greke dhe një mundësi me shumë për të ruajtur identitetin e tyre atje?

Nëse pranohet p.sh akuza se kisha ortodokse shqiptare financohët edhe nga Greqia, a nuk duhet duhet falenderuar populli grek se kontribuon për ngritjen e të gjithë infrastrukturës së kësaj kishe që nga themelet, si kishë e re ortodokse shqiptare,

ndërkohë që trashëgimia fetare ortodoksenë vend që mban vulën greke lëjohe të shkatërrohet?

Përse nuk mbahet i njëjti qëndrim armiqësor edhe ndaj investimit të Ankarasë për xhaminë më të madhe në Ballkan në qendër të Tiranës, apo për qindra xhami të tjera anëkand vendit, apo për investimet e Vatikanit për kishën katolike?!

Nga Panajot Barka

<https://www.javanews.al/barka-leter-publike-presidentit-meta-per-minoritetin/>
<http://www.gazetatema.net/2018/12/04/panajot-barka-i-shkruan-metes-moslejoni-pengmarrjen-e-minoritetit-grek/>
<http://argjirolajm.net/panajot-barka-i-shqetesuar-i-shkruan-leter-metes-po-behet-presion-ndaj-minoritetit-grek-ne-shqiperi/>

Moslëjimi i pengmarrjës së Minoriteti Etnik Grek, përbën obligim prioritar për perspektivën perendimore të Shqipërisë.

LETËR PUBLIKE

PRESIDENTIT TË REPUBLIKËS, ZOTIT ILIR META.

04.12.2018

I nderuar Zoti President i Republikës,

E konsideroj përgjegjësi intelektuale t'ju drejtohem me këtë komunikim publik, pasi po ve re me shqetësim se zhvillimet e fundit në marrëdhëniet shqiptaro-greke po shenojnë një gropë të pazokontë pasigurie, frike dhe kërcenimi në kurbën e problematikës së respektimit të të drejtave kombëtare e të njeriut të Minoritetit Etnik Grek (MEG) në Shqipëri deri dhe të vet egzistencës së tij në trojet e veta. Dhe nuk do të që nëvoja t'ju drejtohesha Juve Zoti President, apo dhe homologut Tuaj grek, nëse do ta evidentoja problemin vetëm tek faktori ekstremist nga të dy anët.

Referenca parimore se Minoriteti Etnik Grek në Shqipëri përbën një faktor të rëndësishëm në forcimin e marrëdhënieve midis dy vendeve, rezulton të jetë shndërruar në një mundësi pengmarrjeje të këtij minoriteti, e shfaqur rëndom nëpërmjet klimës negative apo dhe pozitive të marrëdhënieve midis Shqipërisë dhe Greqisë. (Kur marrëdhëniet midis tyre nuk janë pozitive provohet se të drejtat e minoritetit nuk respektohen dhe kur këto marrëdhënie "shkojnë mirë", atëherë për këto të drejta ose nuk flitet, faktikisht harrohen, ose deklarohet se respektohen.)

Kohët e fundit, është fakt se MEG është kthyer në objekt presioni të drejtëpërdrejtë i antihelenizmit në rritje në Shqipëri, shfaqur si nacionalizëm, në funksion të idesë së kombit të paafirmuar plotësisht për shkak të interesave të huaja. Me ngarkesa me negative dhe në funksion të kësaj ideje është ofensiva në plan medjatik, bibliografik dhe politik për të riparë politikisht historinë e aferme midis dy vendeve dhe për të rivlerësuar historinë e largët midis dy popujve. Kërkesa për rivlerësim të historisë së largët, jo vetëm merr si të vërteta të paverifikueshme konkluzionet romantike të shek. XIX të kultivuesve të ndërgjegjës kombëtare shqiptare, të servirura me së shumti bujarisht nga dijetarë dhe ideologë grek të kohës si mjet bashkimi me shqiptarët kundër pushtimit otoman, por shndërrohen tanimë në teza përvetësuese të kulturës greke që nga lashtësia dhe përdoren si ushqim për nacionalizmin antihelen në Shqipëri.

Akoma më i drejtëpërdrejtë bëhet ky presion ndaj integritetit të MEG nga përpjekja që manifestohet në disa qarqe opinionbërëse në vend, të cilët synojnë të konstruktojnë në mënyrë të njëanshme, të shtrembëruar, të pavartetë dhe jashtë çdo kuadri historik dhe ligjesie zhvillimi, por në funksion të aktualitetit antihelen, historinë e grekëve në trojet e tyre pas formimit të shtetit shqiptar. Kjo frymë, e shfaqur si frikë e shumicës nga pakica, jo vetëm kërkon të deligjimitojë dhe ta shvesh MEG nga historia e tij, nga personalitetet dhe heromnjtë e tij, nga memorja etnokulturore, por kërkon të ushqejë me të nacionalizmin antihelen në Shqipëri duke nxitur urrejtjen etnike të shumicës ndaj pakicës, (flet shumë qartë incidenti i djeshëm në Krane, i cili ndodhi vetëm disa orë pas një dokumentari televiziv në Tiranë po me këtë temë), të rrezojë

urrat e komunikimit midis popujve dhe të vejë në dyshim të ardhmën paqësore dhe në miqësi të tyre.

Me këtë rast nuk mund të mos shpreh shqetësimin tim se është hera e parë që kemi një situatë atakuese të marrëdhënieve midis dy vendeve në shumë plane dhe po për herë të parë konstatohet me dhimbje se ky atakim po përfshin, në një masë të madhe dhe popullin shqiptar, duke i bërë nxitesit e kësaj situatë të ferkojnë duart se shpresojne se adresojnë popullin shqiptar në një retorike fitimtare para një përplasjeje të madhe. (!)

Kuptohet, ky kendveshtrim nuk lë pa atakuar dhe qarqe ekstreme në Greqi, të cilët kërkojnë të drejtat e minoritetit me ide dhe realitete fikse të së kaluarës, të cilat marrin serish peng komunitetin e MEG. Duke i parë ekstremistët grekë si pjesë kompletare të palës respektive shqiptare, shtojnë me shumë frikën dhe pasigurinë në radhët e MEG, por pse jo dhe tek emigrantët shqiptarë në Greqi. Ndërsa, duke u mbështetur tek deklaramet Tuaja, ata mund të prodhojnë më shumë situata provokuese dhe destabilizuese.

Këtu, nuk mund të mos nënvizojmë një dallim që e bën më legjitim shqetësimin tonë. Këto fenomene në Shqipëri, ndryshe nga Greqia, kanë fituar a priori të drejtën e qytetarisë deri në atë shkallë saqë që i imponohen edhe strukturave nga më serioze shtetërore, civile dhe publike. Aktivizohen me pretendimin se i shtojnë vlerë “patriotizmit” shqiptar, individë që abuzojnë me titujt akademikë, me të drejtën e të qenit gazetar etj. Shpesh politika u referohet këtyre “ndjeshmerive” në qëndrimet që mban me Greqinë, ose i ushqen ato për të patur argumentitn e duhur në marrëdhëniet me fqinjët.

Zoti President

Historia midis dy popujve tanë është e ndërthurur. Kur lëxohet veçmas dhe nuk kihet parasysh perspektiva evropiane, përvoja e popujve të përparuar, kur nuk ka vullnet për të prodhuar vlera të reja, për bashkjetesë dhe përparim, ajo ndërlikohet dhe komplikohet dhe të mban me kokë të kthyer pas, të mban peng të së kaluarës së panevojshme dhe penguese për të ardhmen.

Kur lëxohet dhe shkruhet bashkë, me vullnet për të ecur përpara dhe për të gjetur zgjidhjet e së kaluarës në të ardhmën e përbashkët, në të ardhmën e gjerave që na bashkojnë, atëherë kjo histori prodhon energji zhvillimi dhe përparimi të përbashkët.

Minoriteti Etnik Grek në bashkjetesën me popullin shqiptar ka ndjekur pikërisht këtë rrugë. Ia ka besuar harrësës historike ngjarjet e frikshme të shkatërrimeve dhe shfarosjeve masive të fillim shekullit XX, të shkaktuara nga shqiptarë në emër të P. Otomane. Mbi 15 mijë njerëz u masakruan dhe u përdoqën dhe mbi 25 fshatra me banorë grekë u dogjën vetëm gjatë kalimit të vullnetarëve shqiptarë në ndihme të forcave turke në Janinë. Çetën e Ç. Topullit, MEG nuk e kujtoi kurrë si zjarrëvenëse të shkollave greke në të dy anë e kufirit të sotëm, por si mundësi për të shpetuar nga zgjedha turke. Minoriteti e çliroi vetën nga realiteti i persekucionit masiv, asimilues dhe gjithëplanesh i shtetit shqiptar i periudhës midis dy luftërave, sidomos me mbretin Zog. Dhe e bëri këtë për të parë, luftuar e shpresuar tek e ardhmja e përbashkët me popullin shqiptar. Por fatkeqësisht për të. Në burgjet e sistemit komunist gjuha greke konkuronte bindshëm shqipen dhe vuajtjet vinin për shkak të identitetit. Sistemi komunist përndoqi dhe zhduku njësoj, si kundërshtarët e tij, antikomunist si V. Shahinin e Th. Lolin, ashtu edhe përkrahësit e tij komunist që nuk hoqën dorë nga integriteti etnokulturor grek, si L. Talon apo M Jorgjin.

Mëgjithë zhgënjimin historik, komuniteti i MEG ishte në skalionin e parë të procesëve demokratike në vend të viteve 1990-91. Pavarësisht problemeve që kishte me respektimin e të drejtave të tij nga shteti, ai kurrë nuk u bë pengesënë proceset

integruese të vendit në strukturat evropiane e perendimore, ashtu si kurrë ndonjëherë nuk i ka shkaktuar ndonjë problem shtetit shqiptar dhe shqiptarëve, përkundrazi.

Por, të përdorësh këto vlera si dobësi të tij, të lejohen disa qarqe madje dhe struktura shtetërore, të përdorin ngjarjet historike që shenjuan historinë e tij apo dhe emra individesh që e nderuan atë, si mjet presioni ndaj tyre, në emër të frikës së shumicës nga pakica, kjo nuk mund të tolerohet.

Ka, i nderuar Zoti President dhe realitete të tjera që tregojnë pengëmarrjen e integritetit etnokulturor të këtij Minoriteti.

Përmendim këtu fiktivitetin i performancës zbatuese ligjore, deri në kufijnjtë e propagadës, siç është së fundi dhe ligji për minoritetet. Lidhet kjo me mentalitetin e shumicës se për nivelin e respektimit të të drejtave në lidhje me identitetin etnik, kulturor apo dhe historik të MEG, e di dhe vendos shumica dhe jo i zoti, minoriteti. Shumica merr përsipër të përcaktoj nivelin e respektimit të të drejtave të tij, të caktoj heronjtë dhe ngjarjet e tij historike etj. Në bazë të kësaj logjike, është minoritar i mirë dhe i pranueshëm nga shumica vetëm ai që pranon dhe tejkalon atë. Kjo në praktikën e përditshme do të thotë se, presioni i shtuar në këtë drejtim dhe nëvoja për mbijetesë, e detyron MEG të heq dorë nga ato të drejta që garantojnë dinjitetin dhe plotmerinë e identitetit të tij etnokulturor, si edhe të drejtën e manifestimit të këtij identiteti.

Produkt i skajshëm i kësaj logjike janë përfaqësuesit politikë të MEG për aq kohë sa ata përzgjidhen nga partitë e shumicës në raport me qeverisjen, dhe kur mbijetesën e tyre politike ata do ta shikojnë në raport me interesat e shumicës në lidhje me respektimin e të drejtave të MEG.

Shprehje e kësaj varësie vasale është heshtja dhe për më keq lëshimet, e këtyre përfaqësuesve politikë të MEG ndaj grabitjes së pronave të tij nga përfaqësues të shumicës, të cilët me ndihmën e strukturave shtetërore, u bënë pronarë duke abuzuar dhe me legjislacionin e P. Otomane për tokën, legjislacion i cili nuk u nihte shërbetorëve të saj të drejtën e pronësisë mbi tokën, por vetëm të drejtën e përdorimit (!) Me siguri, ky fenomen, që po na sjell në një stad më të avancuar statusin pronësor e shoqëror të P. Otomane, është një problem mbarë shqiptar, por për MEG ky fenomen, i alternuar me ofensiven për blerjen e tokës bujqësore me para të pista, nënkupton eliminimin e tij ekonomik dhe jo vetëm.

E ndihmon këtë proces dhe migrimi masiv i anëtarëve të MEG, por e rrezikon hapur shtimi demografik i shumicës në zonat me popullsi kombakte minoritare greke.

Zoti President,

Unë e shikoj me shumë dhimbje antkhin e deklaruar të bashkëkombasve të mi që shikojnë një ditë pasuritë e tyre në duart e anëtarëve të shumicës. Nuk mund ta shikoj me pasivitet faktin që gjithnjë e më shumë në komunikimet midis tyre përdoret termi “ata” për shqiptarët. Por më shumë shikoj me shqetësim se një situatë e tillë, prodhon reaksion, reagime të pakontrolluara, që fatkeqësisht na venë.... përballë!

Ndaj besoj se është në dorën e gjithsecilit që mendon dhe aspiron vërtet vlerat e Perendimit, të kontribuojë për mosprecipitimin e situatës, por për shëndoshjen e saj.

Duke Ju falenderuar për mirkuptimin
Prof. Asoc. **Panajot Barka**
Botuar tek gazeta Tema

Gjirokastër, 04.12.2018

Η αποτροπή της ομηρίας της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας, αποτελεί υποχρέωση προτεραιότητας για τη δυτική προοπτική της Αλβανίας.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΥΡΙΟ ΙΑΙΡ ΜΕΤΑ

Αξιότιμε Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας,

Θεωρώ ευθύνη διανοουμένου να Σας απευθυνθώ με τη δημόσια αυτή επιστολή, διότι με ανησυχία διαπιστώνω ότι οι πρόσφατες εξελίξεις στις ελληνο-αλβανικές σχέσεις σημειώνουν ασυνήθης αγκύλωση ανασφάλειας, φόβου και απειλής στην καμπύλη του προβληματισμού όσον αφορά τον σεβασμό των εθνικών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας στην Αλβανία, μέχρι μάλιστα την ίδια την ύπαρξή της στα πατρώα της εδάφη της.

Δε θα έκρινα αναγκαίο να απευθυνθώ σε Σας Κύριε Πρόεδρε, ή στον Έλληνα ομόλογό Σας, σε περίπτωση που το πρόβλημα θα εντοπιζονταν μόνο στον εξτρεμιστικό παράγοντα από τις δύο πλευρές.

Η αρχή ότι η Εθνική Ελληνική Μειονότητα στην Αλβανία, αποτελεί σημαντικό παράγοντα στην ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών, προκύπτει ότι έχει μετατραπεί σε δυνατότητα ομηρίας της ίδιας της μειονότητας, που εκδηλώνεται συνήθως στο θετικό ή αρνητικό κλίμα των σχέσεων μεταξύ Αλβανίας και Ελλάδας. (Όταν οι μεταξύ τους σχέσεις δεν είναι θετικές βεβαιώνεται ότι τα δικαιώματα της Εθνικής Ελληνικής μειονότητας δεν γίνονται σεβαστά και όταν οι σχέσεις αυτές «πηγαίνουν καλά», τότε για τα δικαιώματα αυτά ή δεν γίνονται αναφορές, στην ουσία λησμονούνται, ή δηλώνεται ότι γίνονται σεβαστά.)

Είναι γεγονός ότι τελευταία η Εθνική Ελληνική Μειονότητα έχει μετατραπεί σε αντικείμενο άμεσης πίεσης του ανοδικού ανθελληνισμού στην Αλβανία, εκδηλωμένου ως εθνικισμού, στην υπηρεσία της ιδέας του ανολοκλήρωτου έθνους εξαιτίας των ξένων συμφερόντων. Με περισσότερο αρνητικές εκφάνσεις και στην υπηρεσία της ιδέας αυτής αναπτύσσεται η εκστρατεία σε επίπεδο ΜΜΕ, βιβλιογραφίας και πολιτικής για την πολιτική επανεξέταση της κοντινής ιστορίας μεταξύ των χωρών και για την επανεκτίμηση της μακράς ιστορίας μεταξύ των λαών.

Το αίτημα για την επανεκτίμηση της μακράς ιστορίας, όχι μόνο λαμβάνει ως αλήθειες – ανεπιβεβαίωτες, τα ρομαντικά πρότυπα του 19^{ου} αιώνα των καλλιεργητών της αλβανικής εθνικής συνείδησης, παραχωρημένα κυρίως απλόχερα από τους Έλληνες λόγιους της εποχής, ως μέσο ένωσης με τους Αλβανούς κατά της οθωμανικής κατοχής, αλλά τα μετατρέπει σε θέσεις ιδιοποίησης ως αλβανικό τον ελληνικό πολιτισμό από την αρχαιότητα και εκφέρεται ως τροφή για τον ανθελληνικό εθνικισμό στην Αλβανία.

Αμεσότερη γίνεται η πίεση αυτή κατά της ακεραιότητας της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας, λόγω των προσπαθειών που καταβάλλουν κύκλοι διαμορφωτών της κοινής γνώμης στη χώρα, οι οποίοι αποσκοπούν να οικοδομήσουν μονομερώς, διαστρεβλωμένα, αναληθώς και εκτός κάθε ιστορικού πλαισίου και νομιμότητας εξέλιξης, αλλά στην υπηρεσία της ανθελληνικής πραγματικότητας, την ιστορία των Ελλήνων στα εδάφη τους μετά την ίδρυση του αλβανικού κράτους.

Το κλίμα αυτό, εκδηλωμένο ως φόβο της πλειοψηφίας από την μειοψηφία, όχι μόνο απαιτεί να αφαιρέσει και να απαλλάξει την Εθνική Ελληνική Μειονότητα από

την ιστορία της, τις προσωπικότητές της, από την εθνοπολιτιστική της μνήμη, αλλά και να τροφοδοτήσει τον ανθελληνικό εθνικισμό στην Αλβανία, υποκινώντας εθνικά μίσση της πλειοψηφίας κατά της μειονότητας, (μιλάει εύγλωττα το χθεσινό επεισόδιο στην Κρασιά, το οποίο σημειώθηκε μόλις μετά από μερικές ώρες από την μετάδοση μιας εκπομπής στα Τίρανα με το ίδιο θέμα), οδηγεί στην κατάργηση των διόδων επικοινωνίας μεταξύ των δύο λαών και θέτει σε υπονομεύει το ειρηνικό μέλλον και τη φιλία μεταξύ τους.

Επί της ευκαιρίας δεν μπορώ να μη εκφράσω την ανησυχία μου ότι πρόκειται για πρώτη φορά που οι σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών αντιμετωπίζουν μια πολύπλευρη αντιπαράθεση και επίσης για πρώτη φορά διαπιστώνεται με θλίψη ότι το κλίμα αυτό συμπεριλαμβάνει σε μεγάλο ποσοστό τον αλβανικό λαό, κάνοντας τους υποκινήτες της συγκεκριμένης κατάστασης να χαίρονται διότι ελπίζουν ότι οδηγούν τον αλβανικό λαό σε μια ρητορική νικητή πριν από μια μεγάλη αντιπαράθεση.(!)

Εννοείται, ότι από την οπτική αυτή γωνία δεν μπορεί να μη επιπλήξεις τους εξτρεμιστικούς κύκλους στην Ελλάδα, οι οποίοι απαιτούν τα δικαιώματα της μειονότητας μέσα από σταθερές ιδέες και πραγματικότητες του παρελθόντος, που καλλιεργούν ξανά κλίμα ομηρίας στην κοινότητα της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας.

Αντιμετωπίζοντας τους Έλληνες εξτρεμιστές ως συμπληρωματικό τμήμα της αντίστοιχης αλβανικής πλευράς, κρίνουμε ότι αυτό αυξάνει περισσότερο το φόβο και την ανασφάλεια στις γραμμές της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας, γιατί όχι και μεταξύ των Αλβανών μεταναστών στην Ελλάδα. Ενώ, στηριζόμενοι στις δηλώσεις Σας, εκείνοι μπορεί να δημιουργήσουν περισσότερες προκλητικές και αποσταθεροποιητικές καταστάσεις.

Στο σημείο αυτό δεν μπορούμε να μη υπογραμμίσουμε μια διαφορά που νομιμοποιεί περισσότερο την ανησυχία μας. Τα φαινόμενα αυτά στην Αλβανία, διαφορετικά από την Ελλάδα, έχουν αποκτήσει a priori υπεροχή στην κοινή γνώμη, μέχρι μάλιστα το σημείο που επιβάλλονται και στις πιο σοβαρές κρατικές, αστικές και δημόσιες δομές. Με την πεποίθηση ότι αυξάνουν τις αλβανικές «πατριωτικές» αξίες, δραστηριοποιούνται άτομα που κάνουν κατάχρηση τους ακαδημαϊκούς τίτλους, του δημοσιογραφικού λειτουργήματος κλπ. Συχνά, η πολιτική στις στάσεις της στις σχέσεις με την Ελλάδα επικαλείται αυτές «τις ευαισθησίες», ή τις τροφοδοτεί για να έχει το «κατάλληλο» επιχείρημα στις σχέσεις με τους γείτονες.

Κύριε Πρόεδρε

Η ιστορία μεταξύ των δύο λαών μας είναι συνυφασμένη. Όταν διαβάζεται χώρια και δεν λαμβάνεται υπόψη η ευρωπαϊκή προοπτική, η εμπειρία των προοδευμένων λαών, όταν δεν υφίσταται η βούληση για την δημιουργία νέων αξιών, για ειρηνική συνύπαρξη και πρόοδο, σε κρατάει με το κεφάλι γυρισμένο προς τα πίσω, όμηρο του αχρείαστου παρελθόντος και εμποδίου για το μέλλον.

Όταν διαβάζεται και γράφεται από κοινού με τη θέληση για να βαδίσουμε από κοινού προς το μέλλον, για να βρούμε τις λύσεις του παρελθόντος στον μέλλον των πραγμάτων που μας ενώνουν, τότε, η ιστορία αυτή παράγει ενέργειες ανάπτυξης και κοινή πρόοδο.

Η Εθνική Ελληνική Μειονότητα στη συμβίωσή της με τον Αλβανικό λαό, ακολούθησε ακριβώς την πορεία αυτή. Εμπιστεύτηκε στην ιστορική λησμονιά τα φρικτά γεγονότα των μαζικών καταστροφών και σφαγών στις αρχές του 20^{ου} αιώνα που προκάλεσαν Αλβανοί εξ ονόματος της Ο. Αυτοκρατορίας. Περισσότερες από 15 χιλιάδες άνθρωποι σφαγιάστηκαν και εκδιώχτηκαν και 25 χωριά Ελλήνων πυρπολήθηκαν μόνο κατά τη διάβα των Αλβανών εθελοντών σε βοήθεια των τουρκικών δυνάμεων στα Ιωάννινα. Την τσέτα του Τσερτσίζι Τόπουλι, η Εθνική

Ελληνική Μειονότητα δεν την μνημόνευσε ποτέ για την πυρπόληση των ελληνικών σχολείων στις δύο πλευρές των σημερινών κρατικών συνόρων, αλλά ως τη δυνατότητα για την απαλλαγή από τον τουρκικό ζυγό.

Η Ελληνική Μειονότητα απελευθέρωσε τον εαυτόν της από την πραγματικότητα των μαζικών και ολόπλευρων αφομοιώσεων μέσω βιαιοπραγιών του αλβανικού κράτους στο Μεσοπόλεμο, κυρίως επί βασιλείας Ζόγου. Και το διέπραξε αυτό για να οραματιστεί, πολεμήσει και ελπίζει στο κοινό μέλλον με τον αλβανικό λαό. Δυστυχώς όμως γι' αυτή. Στις φυλακές του κομμουνιστικού καθεστώτος η ελληνική γλώσσα ανταγωνίζονταν επάξια την αλβανική και οι φυλακίσεις είχαν ως αιτία την εθνική ταυτότητα. Το κομμουνιστικό καθεστώς εκδίωξε και εξαφάνισε το ίδιο, τόσο τους ιδεολογικά αντιπάλους του, όπως τον Β. Σαχίνη και το Θ. Λώλη, έτσι και τους κομμουνιστές συμπαραστάτες τους, που δεν παραιτήθηκαν από την εθνοπολιτιστική τους ακεραιότητα, όπως τον Α. Τάλλιο, τον Μ. Γιώργη και πολλούς άλλους.

Παρόλη την ιστορική απογοήτευση η κοινότητα της Εθνικής Ελληνικής μειονότητας βρέθηκε στην πρώτη γραμμή των διαδικασιών εκδημοκρατισμού της χώρας του 1990-91. Ανεξαρτήτως των προβλημάτων που αντιμετώπιζε όσον αφορά το σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων της από το κράτος, η Εθνική Ελληνική Μειονότητα δε στάθηκε ποτέ εμπόδιο στις ενταξιακές διαδικασίες της Αλβανίας στους ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς, όπως ποτέ δεν έχει προκαλέσει κάποιο πρόβλημα στο αλβανικό κράτος ή στους Αλβανούς. Απεναντίας!

Όμως, να αντιμετωπίσεις τις αξίες αυτές ως αδυναμία, να επιτρέψεις κάποιους κύκλους, μάλιστα και κρατικές δομές, να χρησιμοποιούν ιστορικά γεγονότα που σημάδεψαν την ιστορία της Ε.Ε. Μειονότητας, ή και ονόματα ατόμων που τίμησαν αυτή, ως μέσο πίεσης προς την ίδια, και στο όνομα του φόβου της πλειοψηφίας από την μειοψηφία, αυτό δεν μπορεί να γίνει ανεχτό.

Υπάρχουν, Κύριε Πρόεδρε και άλλες συνιστώσες που αποδεικνύουν την ομηρία της εθνοπολιτιστικής ακεραιότητας της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας.

Αναφέρουμε εδώ την όσο για τα μάτια εφαρμογή της νομοθεσίας, μέχρι τα όρια προπαγάνδας, όπως προσφάτως με τον νόμο για τις μειονότητες. Αφορά την νοοτροπία της πλειοψηφίας ότι για το επίπεδο σεβασμού των δικαιωμάτων που αφορούν την εθνική, πολιτιστική ή και ιστορική ταυτότητα της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας, θα αποφασίσει η πλειοψηφία και όχι ο νόμος και η ίδια η μειονότητα. Η πλειοψηφία αναλαμβάνει να ορίσει το επίπεδο σεβασμού των δικαιωμάτων της, τους ήρωες και τα ιστορικά της γεγονότα κλπ. Στη λογική αυτή είναι καλός Έλληνας μειονοτικός και αποδεχτός από την πλειοψηφία μόνο εκείνος που αποδέχεται και ξεπερνάει τη συγκεκριμένη νοοτροπία. Στην καθημερινή ζωή αυτό σημαίνει ότι η αυξημένη πίεση προς την κατεύθυνση αυτή και οι ανάγκες επιβίωσης, να υποχρεώνει την Εθνική Ελληνική Μειονότητα να παραιτείται από εκείνα τα δικαιώματα που εγγυούνται την αξιοπρέπεια και πληρότητα της εθνοπολιτιστικής της ταυτότητας, καθώς και από το δικαίωμα εκδήλωσης της ταυτότητας αυτής.

Ακραίο προϊόν της λογικής αυτής αποτελούν οι πολιτικοί εκπρόσωποι της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας, για όσον καιρό αυτοί επιλέγονται και εκλέγονται από τα κόμματα της πλειοψηφίας σε σχέση με την εξουσία, και για όσο καιρό εκείνοι θα δουν την πολιτική τους επιβίωση σε σχέση με τα συμφέροντα των κομμάτων αυτών για το πόσο σεβαστά πρέπει να γίνουν τα δικαιώματα της Εθνικής Ελληνικής μειονότητας.

Εκδήλωση αυτής της υπόδουλης εξάρτησης αυτών των εκπροσώπων της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας αποτελεί η σιωπή και πιο πολύ οι παραχωρήσεις στο θέμα υφαρπαγής των περιουσιών από εκπροσώπους της πλειοψηφίας, οι οποίοι με τη

στήριξη των κρατικών δομών, μετατράπηκαν σε ιδιοκτήτες ελληνικών μειονοτικών περιουσιών, κάνοντας κατάχρηση και με την νομοθεσία της Ο. Αυτοκρατορίας επί της γης. Η νομοθεσία αυτή δεν αναγνώριζε σε όσους την εξυπηρετούσαν τίτλους ιδιοκτησίας επί της γης, παρά μόνο τίτλους χρήσης της. (!) Ασφαλώς, το φαινόμενο αυτό, που μας παραπέμπει σε ένα πιο προχωρημένο στάδιο το ιδιοκτησιακό και κοινωνικό καθεστώς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στην Αλβανία, αποτελεί ένα παναλβανικό θέμα, αλλά για την Εθνική Ελληνική Μειονότητα, το φαινόμενο αυτό σε συνδυασμό με την εκστρατεία εξαγοράς της καλλιεργήσιμης γης με μαύρο χρήμα, υπονοεί την οικονομική και όχι μόνο εξουδετέρωσή της.

Συμβάλλει στη διαδικασία αυτή η μαζική μετανάστευση των μελών της Εθνικής Ελληνικής Μειονότητας, αλλά αποτελεί ανοιχτό κίνδυνο η δημογραφική αλλοίωση σε όφελος της πλειοψηφίας στις περιοχές με αμιγή ελληνικό μειονοτικό πληθυσμό.

Κύριε Πρόεδρε

Θωρώ με μεγάλη θλίψη το δηλωμένο άγχος των συμπατριωτών μου που βλέπουν ότι μια μέρα οι περιουσίες τους θα καταλήξουν στα χέρια μελών της πλειοψηφίας. Δεν μπορώ δω με απάθεια το γεγονός που όλο και περισσότερο στις συνομιλίες τους χρησιμοποιούν τον όρο «αυτοί» για τους Αλβανούς. Αλλά περισσότερο διαπιστώνω με ανησυχία ότι μια τέτοια κατάσταση, καλλιεργεί αντίδραση, διαμαρτυρίες, ανεξέλεγκτες ενέργειες που δυστυχώς μας βάζουν .... απέναντι!

Γι αυτό πιστεύω ότι είναι στο χέρι του καθενός που σκέφτεται και προσδοκεί πραγματικά στις δυτικές αξίες, όχι απλώς να συμβάλλει για την μη επιδείνωση της κατάστασης, αλλά για την εξυγίανση της.

Σας ευχαριστώ για την κατανόηση
Αναπ. Καθ. Παναγιώτης **Μπάρκας**

Αργυρόκαστρο, 04.12.2018

